

ŠentRUPERT

Glasiló občine Šentrupert

• LETO: IX. / 2 • junij 2007 • Glasilo izhaja štirikrat letno • Za občane občine Šentrupert brezplačno •

ŽUPANOVA BESEDA

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Zakorakali smo v poletje. Že skoraj šest mesecev delujemo kot samostojna občina. Obdobje vzpostavljanja osnovnih pogojev za delovanje občine in prehod na samostojno financiranje gre h koncu. Glede na to, da imamo proračun sprejet, bomo predvidoma s 1. julijem 2007 lahko zaposlili prve kadre v občinski upravi. V preteklih dveh mesecih je bilo vloženo veliko dela prav v pripravo proračuna, zraven pa še sprememljivevalnih dokumentov, ki so po zakonu obvezni.

Na državnem nivoju je trenutno najbolj vroče pri ustanavljanju regij. Občina Šentrupert nesporno sodi v regijo Dolenjska in vsaj s tem dejstvom nimamo težav. Svet regije, ki ga predstavljamo vsi župani občin, ki sodijo v posamezno regijo, o tem veliko razpravlja in poskuša vplivati na to, da bo regija kar najbolj ekonomsko in politično močna.

Kot veste, je pred kratkim Dolenjsko in Belo krajino obiskala vlada RS. V Mirnski dolini sta se oglasila ministra mag. Andrej Vizjak in mag. Janez Božič ter državna sekretarja Robert Marolt z Ministrstva za pravosodje in Franci Žnidaršič z Ministrstva za obrambo. Srečanja so bila uspešna, tako da sem z obiskom zelo zadovoljen.

V zadnjih treh mesecih se je veliko zgodilo. O mnogih dogodkih boste lahko prebrali o tem glasilu, zraven pa je še posebna priloga o dr. Pavlu Lunačku. Uredniški odbor opravlja izjemno obsežno in pomembno nalogo; vse, ki želite v glasilu objaviti kakšen članek, vljudno prosim, da gradivo pravočasno oddaste – najkasneje do 5. v mesecu, v katerem glasiló izide. Ne pozabite navesti avtorja fotografije. To je edini način, da se lahko držimo predvidenih rokov izida.

V poletnih mesecih se bo zvrstilo kar nekaj prireditev v sklopu **Poletja v Šentrupertu – Imago Sloveniae**. Pristrčno vabljeni! Z obiskom kulturnih prireditev pokažimo, da nam je tudi **do kulture** – duhovne hrane, brez katere ne more preživeti nobena civilizacija.

Želim vam prijetne počitnice, sproščujoč zasluženi dopust in ne pozabite: **»Skupaj moramo postajati vedno boljši. Danes moramo biti boljši kot včeraj in jutri boljši kot danes.«** Le tako nam bo uspelo – v kar pa sem že zdaj prepričan.

Rupert Gole, župan

Župan občine Šentrupert vabi vse občane občine Šentrupert in ostale, da z utemeljitvijo posredujejo predloge za določitev datuma

za občinski praznik.

Predloge je potrebno v pisni obliki posredovati na naslov:

Občina Šentrupert, Šentrupert 33 a, 8232 Šentrupert.

Rok za oddajo predlogov je 20. julij 2007.

Predlog mora biti v ovojnici, na kateri je petmestna šifra, sestavljena iz velikih tiskanih črk in arabskih števil. Znotraj ovojnice mora biti zaprta ovojnica s podatki o predlagatelju.

Sedemčlanska žirija, sestavljena iz predstavnikov občine in zunanjih sodelavcev, bo izbrala najbolj ustrezen predlog.

O izboru bodo predlagatelji obveščeni na dom, najboljši predlog pa bo objavljen v jesenski številki glasila ŠentRUPERT.

Na osnovi izbora bo pripravljena osnova za natečaj za izbor celostne grafične podobe – simbolov občine.

Zmagovalni predlog bo nagrajen s 400 evri iz postavke za promocijo občine.

Župan
Rupert Gole,
univ. dipl. arhitekt

Dogajanja v občini in društvih

POROČILO O AKTIVNOSTIH V OBČINI ŠENTRUPERT

Z občinskih sej

Za nami je že sedem rednih občinskih sej. Na zadnji seji smo sprejeli prvi proračun občine Šentrupert za leti 2007 in 2008. Vsekakor smo lahko izjemno zadovoljni, saj gre - poleg dogovora o delitvi premoženja - najpomembnejši korak, ki nas pelje k popolni samostojnosti.

Razpisi za prve kadre bodo tako v naslednjih dneh objavljeni na naših spletnih straneh www.sentrupert.net. Pričakujem, da bomo nemudoma začeli z uvajanjem zaposlenih in s primopredajami posameznih področij občinske uprave občine Trebnje.

Projekti

Prenova prostorov bivše pošte

Pritličje, kjer je bila včasih pošta, čaka še na menjavo oken in vrat, ki jih prvotno sicer nismo nameravali menjati, in na notranjo opremo. Okna in vrata so namreč že precej dotrajana. Za zamenjavo smo se odločili

zaradi varnostnih in tudi energetskih razlogov. Slabo izolativna okna namreč predstavljajo velik problem glede toplotnih izgub, tako da je zamenjava prav gotovo racionalna odločitev. Ostala dela so končana.

Preureditev prostorov za potrebe občinske uprave

Tudi preureditev prostorov za občinsko upravo je končana. Čakamo le še na notranjo opremo; začasno uporabljamo obstoječo staro opremo. Strežnik in dodatni računalniki bodo dobavljeni v teh dneh. Tako smo več ali manj pripravljeni na prihod prvih zaposlenih. V preurejenih prostorih smo pridobili štiri nove pisarne, vključno z županovo. Manjka nam še ena pisarna in arhiv, saj peto pisarno trenutno zaseda matični urad. Z direktorico knjižnice Pavla Golie Trebnje, v sklopu katere deluje tudi enota matične knjižnice v Šentrupertu, se dogovarjamo za selitev knjižnice na drugo lokacijo. Novo lokacijo knjižnice želimo zagotoviti na bolj dostopnem kraju, da

bo omogočen neoviran dostop tudi invalidom, starejšim in mamicam z otroškimi vozički. V prostore sedanje knjižnice pa bi se preselil matični urad in oddelek za okolje in prostor, ki rabi več prostora. Tako pa bi pridobili prostor za arhiv, ki nam ga sedaj tudi primanjkuje.

Končana dela na dveh vodovodnih omrežjih

Uradno odprtje vodovodnega omrežja Mali Cirknik je bilo v soboto, 19. maja 2007, na Malem Cirkniku - oziroma v Vrheh, kot pravimo temu zaselku. Domačini na čelu z Emilom Tomanom in Jožetom Zaplatarjem so se izjemno potrudili in pripravili zelo bogato slovesnost, ki so se je poleg sosednjega župana Kristjana Janca udeležili tudi bivši predsednik države Milan Kučan, mag. Franc Hočevar, bivši svetovalec predsednika, in direktor Komunale Sevnica Bojan Lipovšek. Kot župan na tem mestu izrekam iskreno zahvalo in priznanje občini Sevnica za izjemno konstruktivno sodelovanje in

Slovesnosti so se udeležili tudi bivši predsednik države Milan Kučan, župan občine Sevnica Kristjan Janc, mag. Franc Hočevar, bivši svetovalec predsednika, in drugi

Napovednik

DOGAJANJA V OBČINI IN DRUŠTVIH	2	KULTURNI UTRIP	27
UTRIP ŽUPNIJE	22	ŠOLSKI UTRIP	31
SPREHODI MED	24	NA MLADIH SVET STOJI	37

razumevanje nastalega položaja. Prav tako izvrstno sodelovanje je pripomoglo, da smo projekt izpeljali v tako zelo kratkem času in z relativno nizkimi sredstvi. Po dogovoru bo tudi s tem krakom vodovodnega omrežja upravljala Komunala Sevnica, lastništvo pa pripada občini Šentrupert. V teh dneh pa bo voda pritekla prav do vseh uporabnikov, ki jih je trenutno 57.

Tudi dela na vodovodu Zaloka – Vesela Gora se zaključujejo. V dveh mesecih bo po dogovoru med Komunalo Trebnje, občino Šentrupert in sedanjim upravljavcem vodovoda Dana Mirna izveden odklop sistem Dana in priklop na novo zgrajen sistem. Daljše poročilo je pripravil vodja investicije Tone Gričar in je tudi objavljeno v tem glasilu.

Začetek izdelave dokumentacije za razne projekte v prihodnje

Na področju urejanja prostora je stopil v veljavo Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt). Občina Šentrupert za svoje območje pripravlja Občinski prostorski načrt, ki predstavlja temeljni izvedbeni akt. Za posamezna bolj specifična področja pa občina lahko sprejme Podrobni občinski prostorski načrt. Za področje priprave teh dokumentov smo v proračunu namenili znatna sredstva. Do sprejetja novih prostorskih aktov pa so v veljavi obstoječi izvedbe-

ni akti, ki so bili tudi za območje občine Šentrupert sprejeti v prejšnji skupni občini Trebnje.

Naročili smo tudi idejno študijo umestitve obvoznice, da bi preusmerili tovorni promet, ki sedaj poteka preko trga. Variantne rešitve so bile pripravljene tudi v okviru projektne delavnice izpred nekaj let. Ob tehtanju argumentov sem prepričan, da bomo izbrali najbolj primerno rešitev in naročili izvedbene projekte.

Geodetski posnetek ožjega dela Šentruperta

Verjetno ste v Šentrupertu opazili geode, ki so izdelovali geodetski posnetek ožjega dela Šentruperta. Geodetski posnetek je osnova za začetek priprave projektne dokumentacije za urejanje ožjega dela Šentruperta, ki predstavlja kulturni spomenik. Projekt je potrebno izdelati kot osnovo za kandidaturo za sredstva, namenjena prenovi kulturnih spomenikov.

Izdelava zračnih posnetkov občine

Za potrebe prostorskega načrtovanja, a tudi za potrebe arhiva smo naročili helikoptersko fotografiranje celotne občine Šentrupert. Pridobili smo preko 400 posnetkov pod kotom med 45 in 60 stopinj z juga proti severu. Šentrupert in pomembnejše kulturne

spomenike pa smo fotografirali z vseh strani. Tako smo ustvarili pomembno podatkovno bazo, za katero nam bodo naši zanamci prav gotovo hvaležni. Za čas fotografiranja smo izbrali pomlad med prvim brstenjem, ko se drevesa že odenejo v zeleno, vendar se še vidi zemeljsko površje. Zaradi tega so tudi vidna črna odlagališča v gozdovih, ki jih bo potrebno čimprej odpraviti.

Kanalizacijsko omrežje

Kot sami veste, smo v občini Šentrupert s kanalizacijskim omrežjem in čiščenjem odpadnih voda povsem na začetku. Čistilna naprava na Dobu bo v bližnji prihodnosti veliko rešila.

Mag. Milana Šturma, ki je strokovnjak na tem področju, sem prosil, da pripravi članek o individualnih bioloških čistilnih napravah, ki ga lahko preberete v tem glasilu. Namen tega prispevka je, da bi vzpodbudili zanimanje za vgradnjo čistilnih naprav na lokacijah, kjer v prihodnosti ni načrtovan kanalizacijski sistem. V drugi polovici leta bomo pripravili prvo študijo opremljanja občine z individualnimi čistilnimi napravami. Za gručaste zaselke in vasi, ki ne bodo priključeni na centralni sistem, bomo izračunali potrebno kapaciteto, strošek izgradnje in strošek na priključek. Tako vam bomo lahko svetovali, kako bi na tem področju ravnali v prihodnosti.

PRORAČUN OBČINE ŠENTRUPERT ZA LETI 2007 IN 2008

V zadnjem obdobju smo veliko pozornosti posvetili pripravi našega prvega proračuna. Pripravili smo ga za leti 2007 in 2008. Za vse vpletene je bilo to zahtevno in kompleksno delo, saj izkušenj s pripravo samega proračuna nimamo. Pomagali smo si z zunanji sodelavci s finančnega in pravnega področja. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujem vsem svetnikom OS, članom odborov, vsem zunanjim strokovnim delavcem za konstruktivno sodelovanje in razumevanje položaja. Vsak začetek je težak in ravno takrat potrebujemo največ podpore in medsebojne pomoči. Hvala!

Sprejeti proračun je pogoj za izvedbo razpisov in za prehod na samostojno financiranje, zato smo hiteli, kolikor so nam oko-

liščine dopuščale. Glede na to, da je bilo številke sprti potrebno usklajevati še z bivšo skupno občino Trebnje; glede na razplete, pogajanja o delitvi premoženja med novo nastalimi občinami, hitreje ni bilo možno. Občina Trebnje je proračun sprejela v začetku junija, novi nastali občini pa sta ji tako sledili v drugi polovici junija. Vse tri občine nameravamo s 1. julijem zaključiti začasno financiranje in pridobiti dovoljenje Ministrstva za finance RS za prehod na samostojno financiranje. Tudi problematika vračanja kulturnega doma Trebnje cerkvi in s tem povezane odškodnine je sedaj rešena v skladu z našim medsebojnim dogovorom. Tako so bili ustvarjeni izhodiščni pogoji za sprejetje dogovora o delitvi premoženja na 7. redni občinski seji.

Proračun za leto 2007 znaša 2.026.323,00 EUR, za leto 2008 pa 2.444.239,00 EUR. Na prihodkovni strani imamo tri glavne sklope prihodkov. Davčni prihodki so izračunani glede na primerno porabo občine in ob upoštevanju določil spremenjenega zakona o financiranju občin. **Primerna poraba za občine** je sestavljena iz **glavarine in finančne izravnave**. Glavarina pomeni na prebivalca v državi ugotovljen delež dohodnine oz. drugih davkov, odstopljen občinam za financiranje skupne primerne porabe občin. Leta se pomnoži s številom prebivalcev občine oz. popravlja z indeksom raznolikosti občine. Finančna izravnava pa so sredstva, ki se v posameznem proračunskem letu iz državnega proračuna dodelijo občini, ki s

prihodki, določenimi z zakonom, ne more financirati svoje primerne porabe.

V zakonu o financiranju občin (ZFO-1), (UL RS 123/2006) je za leto 2007 sprejet znesek povprečnine v višini 469,45 EUR ter za leto 2008 482,13 EUR. Pojem povprečnina je nov izraz v omenjenem zakonu in pomeni na prebivalca v državi ugotovljen primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih nalog občine.

Prihodki iz naslova primerne porabe so zaradi novih določil zakona precej večji, kot smo predvidevali pri simulacijah ob pripravah na referendum. To v prenesenem smislu pomeni, da je situacija še precej boljša, kot smo predvidevali; tako je bila naša odločitev za samostojnost še toliko bolj ustrezna.

Na prihodkovni strani imamo še predvidene nedavčne prihodke, kot je razvidno iz tabele, in predvidene transferne prihodke, ki predstavljajo prejeta sredstva iz državnega proračuna in prejeta sredstva iz raznih razpisov. Odhodkovna stran je obsežna, saj je veliko obveznosti, ki jih je občina po zakonu dolžna izpolnjevati. Kljub vsemu za investicije v letu 2007 ostaja predvidoma preko 640.000 EUR in v letu 2008 preko 1.500.000 EUR. Kot sem že napovedal, bo letos denar usmerjen predvsem v pridobivanje projektne dokumentacije in izvedbo nujnih investicij, ki jih lahko izpeljemo brez gradbenih in podobnih dovoljenj. Za črpanje denarja iz raznih skladov in razpisov pa je gradbeno dovoljenje obvezna sestavina.

Več števil lahko vidite v izvlečku proračuna. Rebalans proračuna bomo predvidoma opravili v oktobru. Do 1. oktobra naj bi namreč bilo tudi jasno, kolikšen bo delež države pri projektu prizidkov in adaptacije šole. Poleg tega bodo delavci občinske uprave že dobro spoznali vsak svoje področje in bodo lahko podali natančnejše ocene.

PRORAČUN OBČINE ŠENTRUPERT ZA LETI 2007 IN 2008

I. SPLOŠNI DEL PRORAČUNA

A BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV v EUR

	LETO 2007	LETO 2008	
I	SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	2.026.323	2.444.239
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	1.607.728	1.642.230
70	DAVČNI PRIHODKI (700+703+704)	1.470.611	1.508.113
700	DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	1.321.262	1.366.229
703	DAVKI NA PREMOŽENJE	115.462	107.997
704	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	33.887	33.887
71	NEDAVČNI PRIHODKI	134.117	134.117
710	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN PRIHODKI OD PREMOŽENJA	9.570	9.570
711	TAKSE IN PRISTOJBINE	4.500	4.500
712	DENARNE KAZNI	7.485	7.485
713	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	37.149	37.149
714	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	75.413	75.413
74	TRANSFERNI PRIHODKI	421.595	802.009
740	IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	421.595	802.009
II	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43+45)	2.026.323	2.921.426
40	TEKOČI ODHODKI	663.451	676.976
400	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	165.720	168.845
401	PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST	23.628	23.628
402	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	440.203	449.603
403	PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	0	1.000
409	REZERVE	33.900	33.900
41	TEKOČI TRANSFERI	720.876	736.810
410	SUBVENCIJE	11.000	15.100
411	TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	371.620	379.620
	TRANSFERI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAM IN		
412	USTANOVAM	191.255	159.688
413	DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	147.001	182.402
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	560.525	1.305.330
420	INVESTICIJSKI ODHODKI	560.525	1.305.330
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI	81.471	202.310
	INVESTICIJSKI TRANSFERI PRAVNIM IN FIZIČNIM		
431	OSEBAM	32.500	119.450
	INVESTICIJSKI TRANSFERI PRORAČUNSKIM		
432	UPORABNIKOM	48.971	82.860
III	PRORAČUNSKI PRESEŽEK (PRIMANKLJAJ) (I-II)	0	-477.187
VII.	ZADOLŽEVANJE (500+501)	0	477.187
50	ZADOLŽEVANJE	0	477.187
500	DOMAČE ZADOLŽEVANJE	0	477.187
X.	NETO ZADOLŽEVANJE	0	477.187

OBISK VLADE RS V MIRNSKI DOLINI

V okviru junijskega obiska vlade na Dolenjskem in Beli krajini smo v sami Mirnski dolini imeli na obisku dva ministra in dva državna sekretarja, kar je prav gotovo lep uspeh. V sklopu prejšnjega obiska namreč ni bilo nikogar. Tudi to je posledica aktivnosti dveh novo nastalih občin, ki sta v sodelovanju z občino Trebnje in ob organizacijskem aranžmaju Razvojne agencije Mirnska dolina pripravili povabila in program za posamezna ministrstva. 'Boj' za obisk posameznih ministrov oziroma državnih sekretarjev je bil hud. Novo mesto je namreč regijsko središče, ki gotovo prevzame največji delež obiskov. Velika pozornost je bila namenjena tudi Beli krajini, ki razvojno najbolj zaostaja v primerjavi z ostalimi deli regije.

V torek, 12. junija, smo se ob 18. uri sestali z ministrom Žagarjem v sejni sobi mestne hiše v Novem mestu. Minister nam je predstavil program razpisov, namenjenih sofinanciranju regijskih razvojnih projektov. Skupaj smo razčistili marsikatero nejasnost glede razpisa, ki je bil objavljen 1. junija 2007.

Tudi v Trebnjem se je odvijal del obiskov in aktivnosti. V torek, 12. junija 2007, smo tako vsi trije župani imeli srečanje z ministrom Janezom Podobnikom v Trebnjem. Tema pogovora je bila predvsem odlagališče odpadkov. Globoko, odprto pred nekaj leti in predstavlja enega izmed vzorno urejenih odlagališč v Sloveniji. Glede na že sprejete in predvidene uredbe države in EU bo potrebna vsa odlagališča tehnično pripraviti na pričakovan način zbiranja odpadkov. Končni cilj je, da se odpadki ne odlagajo nerazvrščeni. Aktivnosti so usmerjene k zagotavljanju čim večjega deleža razvrščanja odpadkov že na izvoru. Na odlagališču odpadkov, ki postaja z delitvijo na tri novo nastale občine tudi naša lastnina, bo torej potrebno postopoma zgraditi sortirnico in morebiti tudi kompostarno za biološke odpadke. Državna sekretarka Bernarda Podlipnik je pohvalila urejenost in prostorsko umeščenost odlagališča. Alojz Kastelic, župan občine Trebnje, pa je še dodal, da je to odlagališče dejansko nek 'biser' na tem področju.

Župan Rupert Gole podarja Steklasovo knjigo sekretarju Franciju Žnidaršiču

Minister za gospodarstvo mag. Andrej Vizjak je obiskal Mirnsko dolino in se na delovnem posvetu zadržal v družbi Tom d. d. Poleg članov uprave družbe sva bila na srečanju prisotna tudi oba župana. Gospod Bruno Gričar je mag. Vizjaku predstavil organiziranost družbe Tom d. d., poslovne rezultate in načrte za prihodnost ter požel vidno ministrovo navdušenje. Takšnih uspešnih primerov, kot je družba Tom d. d., s sedežem na podeželju namreč ni veliko. Produkti družbe v svojem področju segajo v svetovni vrh, kar je nedvomno vredno občudovanja in vse podpore. Minister Vizjak je obljubil, da bo družbi Tom ponudil vse možnosti, da se še bolj kot doslej s svojo opremo vključuje v opremljanje sejemskih predstavitev na področju turizma v tujini.

V javnem zavodu Dob se je mudil državni sekretar Robert Marolt. Z občine Šentrupert sta se poleg župana pogovora udeležila še svetnika Ruža Brcar in Alojz Gregorčič. Pogovor je bil predvsem namenjen projektu čistilne naprave na Dobu, ki bo namenjena čiščenju odpadnih voda celotnemu zavodu Dob, precejšnjemu delu občine Šentrupert in delu naselja Mirna. Pogovora sta

se udeležila tudi župan občine Trebnje Alojz Kastelic in Drago Bregar z oddelka za okolje in prostor, ki vodi postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja. Državnega sekretarja Roberta Marolta smo seznanili s trenutno situacijo. Projekti za čistilno napravo s predvideno kapaciteto 4.000 populacijskih enot (Pe) in možnosti razširitve na 7000 Pe so namreč že vloženi na Upravni enoti Trebnje in gradbeno dovoljenje bo v kratkem izdano. Javni zavod Dob bo po priključitvi na čistilno napravo rešil vse svoje potrebe in sedanji problem na področju čiščenja odpadnih vod. Dogovorili smo se, da se javni zavod Dob na čistilno napravo priključi kot največji porabnik in naj v nadaljnjem procesu tesno sodeluje pri pripravi projekta za kandidaturu za sofinanciranje iz kohezijskega sklada EU.

Na koncu sem državnega sekretarja Roberta Marolta seznanil še s predlogom občine Šentrupert o gradnji skupne energetske postaje z uporabo obnovljivih virov energije. Zavod Dob je namreč izjemno velik porabnik energije (elektrika, ogrevanje, topla voda). S postavitvijo energetske postaje na uplinjanje lesne biomase bi lahko za celotne potrebe zavoda in za potrebe predvide-

ne industrijsko obrtne cone v Prelesju dobavljali toploto in vsaj del potrebne električne energije. Državni sekretar je predlog navdušeno sprejel in predlagal, da čimprej pridobimo študije o izvedljivosti tega projekta in izdelamo idejno zasnovo, na njeni osnovi pa bomo pridobili okvirno vrednost projekta.

V zapuščeni vojašnici, ki leži na ozemlju občine Šentrupert, smo imeli razgovor z državnim sekretarjem Ministrstva za obrambo Francijem Žnidaršičem. Pogovora sta se poleg župana udeležila še svetnika Franc Bartolj in Tone Rugelj ter župan sosednje občine Mokronog-Trebelno Anton Maver. Seznanili smo se s trenutnim statusom vojašnice, ki zaseda okrog 11 ha površine. Sekretar Žnidaršič je jasno povedal, da Ministrstvo vojašnice ne namerava več uporabljati za prvotni program in da se je pripravljeno z lokalno skupnostjo pogovarjati o usodi omenjenega kompleksa, česar sem se zelo razveselil. Prostorske kapacitete namreč pomenijo dober potencial za razvoj različnih programov, ki bodo to področje oživili. Po dogovoru bo v bližnji prihodnosti sledil delovni sestanek na Ministrstvu za obrambo, kjer se bomo že dogovarjali o konkretnih korakih.

Srečanje z Ministrom za promet mag. Janezom Božičem in njegovo ekipo, v kateri sta med drugimi bila tudi predsednik uprave DARS-a Rajko Siročič in direktor Direkcije RS za ceste Vili Žavrlan je potekalo v posebnem prostoru gostilne Deu v Mokronogu. Poleg občinskih svetnikov obeh občin v Mirnski dolini sta se srečanja udeležila tudi župan občine Trebnje Alojz Kastelic in Bregar z Oddelka za okolje in prostor. Beseda je v prvem delu tekla o umeščanju tretje razvojne osi v prostoru med avtocestnima povezavama Ljubljana-Maribor in Ljubljana-Zagreb. Po besedah ministra Božiča se konkretni pogovori o možnih koridorjih prav v tem času začenejo na osnovi izdelanih idejnih variantnih študij, ki jih je v omenjenem prostoru največ. Ministru smo tudi izročili deklaracijo o predlogu poteka koridorja tretje razvojne osi od Celja do Trebnjega preko Mirnske doline; podpisalo jo je 13 županov. Minister je poudaril, da je kakršno koli vnaprej določanje poteka tretje razvojne osi preuranjeno in da bo

izbor najugodnejše variante podprt predvsem in samo s strokovnimi argumenti, ki bodo različne narave – od ekonomske družbene sprejemljivosti, okoljevarstvenih pogledov in podobno.

Minister Janez Božič je skupaj z Rajkom Siročičem predstavil napredovanje gradnje avtomobilske ceste mimo Trebnjega, ki se bo pričela še letos graditi in bo končana do konca leta 2008.

Priljučki za Mirnsko dolino z izvedbo krožišča na H1 in premostitve preko Temenice ter krožišče pri Mercator centru se bodo vzporedno gradili in bo tako zagotovljena ustrezna navezava Mirnske doline na avtomobilsko cesto.

Direktor Direkcije RS za ceste Vili Žavrlan je predstavil pretekle, trenutne in bodoče investicije na področju vseh treh občin. V občini Šentrupert se bo že letos začela rekonstrukcija ceste v Sotli z izvedbo novega mostu, pločnikov ter avtobusnega postajališča. Prekategorizacija ceste Slovenska vas – Šentrupert je uvrščena v paket predlaganih prekategorizacij za letošnje leto in bo glede na to, da smo že dobili pozitivno mnenje – tudi izpeljana. Cesta bo tako s 1. januarjem 2008 postala državna. V letu 2008 naj bi pričeli tudi z investicijo in jo nadaljevali v letu 2009.

Po končanem uradnem delu smo se skupaj sprehodili skozi trg v Mokronogu, kjer se zaključujejo še zadnja dela. Sledilo je delovno kosilo in premik v Novo mesto, kjer smose vsi župani in gospodarstveniki regije sestali s celotno vlado.

Srečanje s predsednikom vlade Janezom Janšo in celotno vlado (minsistri in državni sekretarji) je potekalo v veliki predavalnici Kmetijske šole Grm. Predsednik vlade je z zadovoljstvom ugotavljal pozitivne premike na vseh področjih, ki jih je primerjal s stanjem ob zadnjem obisku pred poldrugim letom. Med problemskimi vprašanji je morda potrebno izpostaviti vsaj dve: *Romska problematika*, ki pesti marsikatero dolenjsko občino, ter *stiska Bele krajine*, ki se boji, da bo z ustanovitvijo kot del regije Dolenjska izgubila svojo identiteto. Podobni problemi se v tem času pojavljajo tudi drugod

po Sloveniji, vendar se bo temu nemogoče ogniti.

Obisk vlade na Dolenjskem in v Beli krajini se je zaključil s tradicionalno prijateljsko nogometno tekmo med vlado RS ter lokalnimi predstavniki politike in gospodarstva. Kot se spodobi, smo vladi 'pustili' zmagati s tri proti dve.

Rupert Gole, župan

Obvestili

RĚD NA POKOPALIŠĀU

Ob pokopališču v Šentrupertu smo uredili dodaten kontejner. Prosim vse občane, da ne mečejo nobenih odpadkov za pokopališĀno obzidje - to velja tudi za cvetje. Vse odpadke je potrebno odvreĀi v kontejner. Le Āe se bomo reda vsi drŹali, bo moŹno trajni red tudi vzpostaviti!
Hvala za razumevanje!

Rupert Gole, Źupan

VARNOST NA ĀESTAH

Lastnike zemljišĀ ob javnih poteh opozarjamo, da so dolŹni poskrbeti za odstranitev vej in grmovja na svojih zemljišĀih, ki segajo v cestno telo in vplivajo na preglednosti in varnost v prometu. Āe tega ne boste storili sami, bomo morali naroĀiti izvajalca, stroške pa bomo morali zaraĀunati lastnikom zemljišĀ.

Rupert Gole, Źupan

OBISK V KOMUNALI KOPER

V petek, 8. junija, smo se na povabilo direktorja Komunale Koper Primoža Turšiča odpravili na ogled poslovanja Komunale in nekaterih njenih infrastrukturnih objektov. G. Turšič nas je na uvodnem predavanju seznanil s področjem, ki ga komunala opravlja, in kako so se lotili določenih infrastrukturnih projektov. Veliko zanimanje z naše strani je bilo seveda za področje čiščenja odpadnih voda, kjer je naša občina še povsem gola in bosa. G. Turšič je za nas organiziral tudi izvrstno kosilo in se mu iskreno zahvaljujem, že tedaj pa sem mu podaril uokvirjeno fotografijo Šentrupert, knjigo Zgodovine Župnije Šent Rupert na Dolenjskem in seveda – cviček. Lepa hvala pa tudi vsem svetnikom, ki so se ekskurzije udeležili in s tem pokazali, da jih tudi ta tematika zanima. Ekskurzijo je organiziral svetnik Jože Zaplatar, za kar tudi iskrena hvala.

Rupert Gole, župan Župan Rupert Gole se je s fotografijo Šentruperta zahvalil direktorju Komunale Koper Primožu Turšiču

DIRKA PO SLOVENIJI TUDI V ŠENTRUPERTU

12. junija 2007 se je pričela 14. dirka Po Sloveniji, na kateri je nastopalo 15 ekip. Med najbolj znanimi moštvi sta bili člani Pro Toura Liquigas in Lampre – Fondital.

V tej dirki so nastopale tudi štiri slovenske ekipe:

- *Adria Mobil Novo mesto*
- *Perutnina Ptuj*
- *Radenska Powerbar*
- *Sava Kranj*

Dirka Po Sloveniji se uvršča v večetapne dirke; tokrat je imela pet etap in se je tradicionalno končala v soboto, 16. junija v Novem mestu.

Etape so bile naslednje:

1. etapa: Ljubljana – Zagreb – 182 km
2. etapa: Šentjernej – Ljubljana – 163 km – ta je bila še posebej zanimiva za Šentrupert
3. etapa: Medvode – Beljak – 168 km
4. etapa: Kranjska Gora – Trbiž – Vršič – 160 km
5. etapa: Grosuplje – Novo mesto – 162 km

Kot je razvidno, je tokrat trasa presegla državne meje. Dirka je kar trikrat gostovala pri naših sosedih, še posebej pa smo lahko ponosni, da se je ta prvovrzedni spektakel predstavil tudi v naši občini.

Kolesarji so v sredo, 13. junija, iz smeri Mokronoga v Prelesju zavili proti Šentrupertu, kjer je bil tudi letеči cilj, tretji po vrsti v tej etapi, ki je bila sicer zelo razgibana, saj je imela še tri gorske cilje II. kategorije

in zaključni vzpon s ciljem na Ljubljanskem gradu. Po letеčem cilju v Šentrupertu je karavana nadaljevala pot proti Mirni in naprej do Ljubljane.

Vse naštetu je razvidno iz prikaza in opiisa druge etape:

Druga etapa 14. dirke PO SLOVENIJI

Ljubljana – Druga etapa 14. dirke Po Sloveniji je imela tri gorske cilje druge kategorije, ki so bili izziv za 'hribolazce'. Prestolnica Slovenije je ponovno pozdravila kolesarje, kjer je bil cilj druge etape.

Šentjernej – Ljubljana – 163 km – 13. junija:

Začetek druge etape je bil v Šentjerneju, kolesarji pa so morali najprej prevoziti 50 km v krogu (Šentjernej – Dobrava – Zameško – Šentjernej). Na 37,5 kilometra je bil prvi bonifikacijski cilj, po zadnjem, četrtem krogu pa so se tekmovalci začeli pogledovati proti Ljubljani, kjer je bil tistega dne njihov cilj. V Šmarjeti so ponovno prišli na račun lovci na bonifikacijske točke, z enako bitko pa so se morali spoprijeti v Šentrupertu.

Po nekoliko manj razgibani vožnji so lahko s pobegi pričeli specialisti za gorske etape, saj je bil najprej gorski cilj na Bogenšperku

(435 m); kasneje na Velikem Trebeljevu (556) in nazadnje še na Javorju (517m). Sledil je spust proti Ljubljani, za konec pa je kolesarje čakal še lažji vzpon na Ljubljanski grad.

Omenil sem že, da je bil v Šentrupertu letеči cilj, to pa pomeni, da so se kolesarji pomerili za bonifikacijske točke. Leteči cilji se organizirajo zato, da se poveča zanimivost dirke in razbije enolično vrtenje pedal.

Le redki so kraji, ki se lahko ponašajo s takšno predstavo ...

Tako je letеči cilj v Šentrupertu prvi prevozil član Sava Kranj Dejan Bajt, ki si je pred glavnino, v kateri je bil tudi nosilec rume ne majice Danilo Napolitano, nabral kar nekaj minut prednosti. Za drugo in tretje mesto pa sta se pomerila ravno rumena majica in član ekipe Perutnina Ptuj Mitja Mahorič. Za nekaj centimetrov je bil uspešnejši član ekipe Lampre – Fondital Danilo Napolitano.

Na letеčem cilju v Šentrupertu je bil torej sledeč vrstni red:

Leteči bonifikacijski cilj – Šentrupert – 83,5 km – do konca še 79,5 km:

1. Dejan Bajt (Sava Kranj) 3s bonifikacije
2. Danilo Napolitano (Lampre – Fondital) 2s bonifikacije
3. Mitja Mahorič (Perutnina Ptuj) 1s bonifikacije.

Sicer pa je bil zmagovalc te etape Italijan **Stefano Garzelli** (Aqua Sapone). Gre za slovito kolesarsko ime, saj je Garzelli že zmagal na eni izmed najprestiznejših dirk na svetu Giro d' Italia. Rumeno majico vodilnega pa je oblekel v Šentrupertu tretji – Mitja Mahorič, član Perutnine Ptuj.

Menim, da je bila tudi to enkratna priložnost za promocijo našega kraja – oziroma širše občine. Po vsaki etapi se namreč delajo reportaže, ki se predvajajo po TV, prav tako pa se dirka pokriva z neposrednim radijskim prenosom.

Ker pa je čas predvajanja posnetka na TV omejen, so prikazani samo tisti kraji, ki nekako izstopajo iz povprečja. Običajno se pripravijo kakšni spremljajoči se dogodki. Zato je nekaj povsem normalnega, da se ob trasi zbere veliko število ljudi, ki pozdravijo karavano in s tem prikažejo svoj kraj v najlepši luči.

Borut Dragar

VODOVOD VESELA GORA

KS Šentrupert je z dopisom z dne 10. avgusta 2004 zaprosila Komunalo Trebnje za izdelavo projektne dokumentacije za vodovod Ravnice – Vesela Gora – z možnostjo priključitve tudi gradu in vasi Škrljevo. Komunala je na osnovi sklepa o izvedbi postopka za oddajo naročila storitev male vrednosti v skladu z Zakonom o javnih naročilih izvedla postopek zbiranja ponudb za izdelavo projektne dokumentacije PGD, PZI za prevezavo vaških vodovodov na javni vodovodni sistem in sicer za devet vaških vodovodov v občini Trebnje, za katera je imela Občina zagotovljena finančna sredstva v proračunu za leto 2004. Po opravljeni izbiri na osnovi prejetih ponudb in pripravi ter sklenitvi ustreznih pogodb – tako z izbranim ponudnikom o izdelavi dokumentacije kot tudi z občino Trebnje kot investitorjem – pa tudi s KS Šentrupert kot soinvestitorjem o sodelovanju pri vodenju investicije (imenovanje gradbenega odbora, pridobitev in overitev služnostnih pogodb tangiranih lastnikov zemljišč ...) smo morali kljub že z izvedenim usklajevanjem trase in s posredovanjem telefonskim

urgencam tudi pisno urgirati dostavo izdelanih projektov PNZ d. o. o. Ljubljana.

Vodovod Ravnice -Vesela Gora je dolžine 2305 metrov iz alkatene cevi PE 100 d 90-10, odcep Škrljevo pa je dolžine 573 metrov in tudi iz alkatene cevi.

Na sestanku 27. junija 2006 je bilo glede izgradnje vodovoda dogovorjeno, da se odcep za Škrljevo v I. fazi gradnje vodovoda ne izvaja, pač pa se izvede samo odcep v jašku na glavni veji. Gradbeni odbor ter KS Šentrupert sta bila informirana, da znaša projektantska ocena izgradnje za glavni vod 39,9 milijonov tolarjev in za odcep Škrljevo 7,2 milijonov tolarjev.

Po pridobitvi in izvedenem odpiranju ter ocenitvi ponudb za izvedbo del in nabavo materiala po sklopih ter po podpisu ustreznih izvajalskih in financerskih pogodb se je v avgustu 2006 pričelo izvajati dela in polaganje vodovodnih cevi od Ravnic proti Veseli Gori ('s pomočjo skic' in ne projekta za izvedbo), saj bilo potrebno v letu 2006 do konca oktobra porabiti v proračunu občine Trebnje zagotovljena sredstva 23 milijonov tolarjev.

Pred začetkom gradnje je potrebno na pomembnejšem območju kulturne dediščine pridobiti kulturno-varstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto, zato smo morali z deli na področju same Vesele Gore prekiniti in počakati na KV soglasje. V tem dokumentu je bil predpisan arheološki nadzor in po zagotovitvi le-tega smo v letu 2007 nadaljevali z deli. Strošek arheoloških raziskav in nadzora poravnala občina Trebnje, ocenjen pa je v višini 2.100 EUR. Med raziskovanjem so bili namreč odkriti ostanki 'hiše' iz keltskega obdobja na lokaciji ob cesti tik pod cerkvijo na Veseli Gori.

Po pridobitvi in overitvi vseh služnosti je projektant šele skompletiral PGD (Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja) dokumentacijo, vendar se je zataknilo pri pridobitvi soglasij na PGD (občina Trebnje ga kljub posredovani vlogi še ni poslala – le-to pa je administrativni – formalni pogoj Upravne enote za izdajo gradbenega dovoljenja).

KOMUNALA TREBNJE,
Tone Gričar, vodja investicij, inž. gr.

ČIŠČENJE ODPADNIH VODA IN INDIVIDUALNE ČISTILNE NAPRAVE

Varstvo voda je ena naših temeljnih nalog, zato moramo skrb za to prevzeti vsi. Ena ključnih nalog je poleg sonaravnih oblik kmetijstva tudi skrb za čiščenje naših odpadnih voda.

Slovenija je karakteristična zaradi svoje razpršene poselitve, saj približno polovica prebivalstva živi v krajih s pod 2.000 prebivalci. V naši zakonodaji posamezne hiše ali naselja z manj kot 50 PE niso vključene v območja, kjer za odvajanje in čiščenje odpadnih vod skrbijo javne službe. Velikost onesnaženja z odpadnimi vodami si najlažje predstavljamo v merilu onesnaženja, ki ga povzroča odrasla oseba, to je en prebivalec. Pojem 1 PE (populacijski ekvivalent) pomeni velikost onesnaževanja okolja z odpadno vodo, kot ga v povprečju povzroča odrasla oseba v enem dnevu.

Razpršena poselitev narekuje drugačen pristop k odvajanju in čiščenju odpadnih voda, kot jih predvideva EU in kot smo jih v Sloveniji sicer tudi povzeli v ustreznih predpisih. Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS 35/1996, 90/1998, 31/2001, 62/2001) opredeljuje le čistilne naprave nad 2.000 PE. Zaradi omenjene slovenske posebnosti in zaradi skrbi za vodotoke je bila sprejeta dopolnilna uredba za male čistilne naprave pod 2.000 PE, in sicer Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz malih komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS 103/2002), ki se navezuje na Pravilnik o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode (Ur. l. RS 105/02, 50/04). Omenjeni pravilniki in uredbe pa spet puščajo

zadeve, nedorečene pod mejo 50 PE, in s tem tudi težave pri subvencioniranju individualnih čistilnih naprav.

Ker Evropska skupnost in s tem tudi naša država ne predpisuje javne kanalizacije na področjih z manj kot 50 PE oziroma 8 PE/ha in je ta meja postavljena kot dodatni program v Operativnem programu čiščenja odpadnih voda in Pravilniku o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode (Ur. l. RS 105/02, 50/04), ni trenutno na voljo nobenih subvencij za izgradnjo individualnih čistilnih naprav, ampak je mogoče dobiti subvencije samo za večje čistilne naprave.

Za investicije v individualne čistilne naprave pa je mogoče pridobiti posojilo na Eko Skladu. Trenutno je objavljen javni razpis za kreditiranje okoljskih naložb občanov (37OB07A) za nakup in vgradnjo malih (individualnih ali skupinskih) čistilnih naprav za komunalne odpadne vode do 25 populacijskih enot (PE).

Zelo spodbudno pa je, da ne glede na trenutno politiko o čiščenju odpadnih voda nekatere občine kot pomoč pri izgradnji individualnih čistilnih naprav namenjajo subvencije iz lastnega občinskega proračuna. Tak pristop pomoči bi lahko v prihodnje uveljavila tudi občina Šentrupert.

V sklopu reševanja odvajanja in čiščenja odpadnih voda namerava

občina Šentrupert v naslednjem obdobju zgraditi centralno čistilno napravo skupaj z Zavodom za prestajanje kazni zopora Dob in Občino Trebnje za del območja Mirne. Centralna čistilna naprava naj bi bila zgrajena na zahodnem delu območja Zavoda za prestajanje kazni zopora Dob. Po trenutnih ocenah naj bi na to centralno čistilno napravo priključili približno 80% vseh gospodinjstev na območju občine Šentrupert. Reševanje čiščenja odpadnih voda na ostalem območju, ki ga ne bo pokrila javna kanalizacija, in sicer na območju z manj kot 50 PE, pa naj bi se čiščenje odpadnih voda reševalo z individualnimi čistilnimi napravami. Na območju občine Šentrupert, kjer bo zgrajena centralna čistilna naprava, je trenutno nesmiselna izgradnja individualnih čistilnih naprav. Po postavitvi javnega podjetja, ki bo upravljalo z javno kanalizacijo na območju občine Šentrupert, bodo občani lahko dobili tudi ustrezno svetovanje za izgradnjo individualne čistilne naprave.

V nadaljevanju prispevka so prikazane nekatere male individualne čistilne naprave.

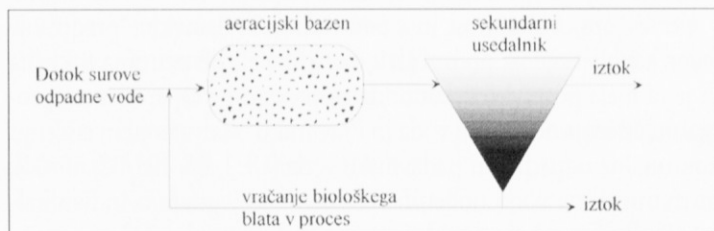
V našem okolju so najpogostejše pretočne greznice, ki pa ne zagotavljajo zadostnega čiščenja odpadne vode za varen izpust 'prečiščene' odpadne vode v okolje. Z ustreznimi biološkimi čistilnimi napravami, ki so primerne tudi za individualna gospodinjstva, pa lahko zagotovimo, da odpadno komunalno vodo očistimo do take mere, da jo lahko izpustimo v okolje.

Najpogostejše male biološke čistilne naprave so:

- biološke čistilne naprave z aktivnim biološkim blatom,
- biološke čistilne naprave s pritrjeno biomaso in
- rastlinske čistilne naprave.

Biološke čistilne naprave z aktivnim biološkim blatom

Glavna elementa biološke čistilne naprave z aktivnim blatom sta biološki reaktor in naknadni ali sekundarni usedalnik. Postopek z aktivnim blatom temelji na principu vračanja prosto lebdeče aktivne biomase v biološki reaktor. Surova odpadna voda priteka v biološki reaktor, kjer mikroorganizmi razgrajujejo onesnaženje in ga uporabljajo za svojo rast. Tako nastalo mešanico vode in biološkega blata vodimo nato iz reaktorja v usedalnik, kjer se biološko blato prične usedati.

Postopek čiščenja odpadne vode z aktivnim blatom

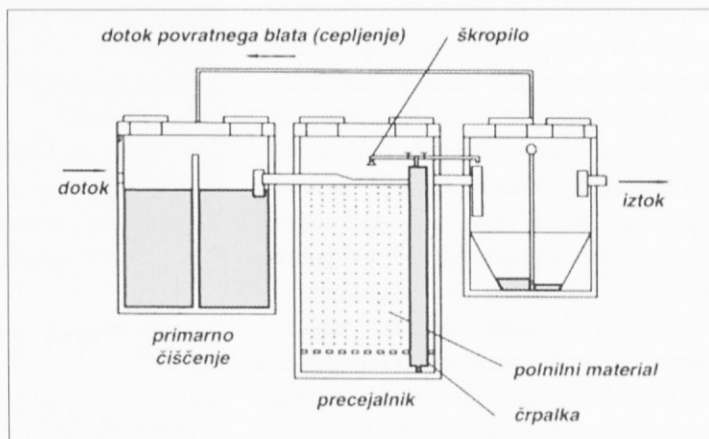
Zadostno koncentracijo biološkega blata za učinkovit potek čiščenja v reaktorju vzdržujemo in uravnavamo z recirkulacijo usedlega biološkega blata nazaj v reaktor in z odvajanjem preveč nastalega biološkega blata iz procesa.

Biološke čistilne naprave s pritrjeno biomaso

Biološke čistilne naprave s pritrjeno biomaso razdelimo na sistem s:

- precejalniki in
- potopniki.

Precejalniki so najstarejši postopki čiščenja odpadne vode. Proces biološkega samočiščenja v tekočih vodah je najbolj intenziven na dnu. Podobna dogajanja se vršijo tudi na precejalnikih. Njihovo polnilo iz različnih materialov predstavlja naselitveno površino za bakterijsko združbo, podobno, kot so na dnu reke prodniki. To, kar se naseli na površini polnila v čistilni napravi, imenujemo pritrjena biomasa. Razlika med pritrjenima biomasama v naravi in na precejalnikih je v tem, da na čistilni napravi ni primarnih producentov (zelenih rastlin), na dnu reke pa so lahko.

Mala čistilna naprava s precejalnikom

Precejalniki so v bistvu izboljšani talni filtri. Izboljšava precejalnikov v primerjavi s talnimi filtri je v tem, da zagotavljajo učinkovitejšo in stalno prezračevanje v celotni globini precejalnika. Oskrba s kisikom se vrši preko naravnega prezračevanja s površine. Biomasa se skladno s svojim življenjskim ciklusom obnavlja, po odlučanju pa se izpere s precejajočo vodo ter sedimentira v sekundarnem usedalniku.

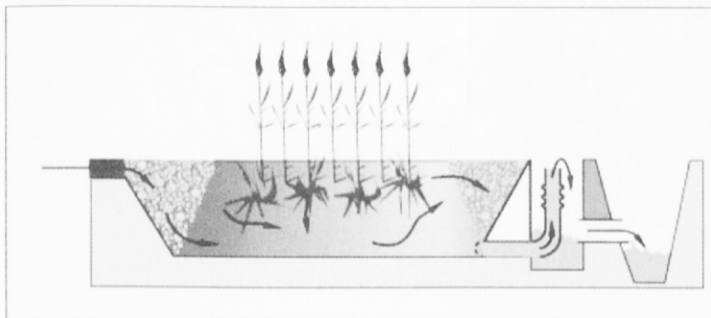
Medtem ko je pri precejalnikih podlaga za biološko blato nepomična in jo obliha odpadna voda ter obdaja zrak, so potopniki izvedeni tako, da je podlaga pomična ter jo izmenoma potapljammo v vodo in izpostavljammo zraku. Biodisk ima veliko površino, na kateri se razvije bakterijska združba. Običajno je konstrukcija kovinska, polnilni material z veliko površino pa plastika. Pri vsakem dvigu iz vode se bakterijska združba, ki je omočena z odpadno vodo, na zraku obogati s kisikom. Drugi del, ki se medtem potaplja v tekočino, pa vnaša prav tako veliko zraka iz medprostora polnila. Aerobni razkroj se zato vrši na biodisku in v bazenu, v katerem rotira biodisk.

Rastlinske čistilne naprave

Rastlinska čistilna naprava je sestavljena iz prodnate posteljice, kamor posadimo močvirne rastline, kot je npr. trsje. Odpadna voda se pretaka skozi prodnato posteljico in se pri tem očisti. Organsko onesnaženje razgrajujejo bakterije, ki so pritrjene na peščenem mediju in rastlinskih koreninah, medtem ko hranila (dušik in fosfor) porabljajo rastline za svojo rast, če je zadrževalni čas odpadne vode dovolj velik. Dolgotrajno odstranjevanje hranil povzroča preveliko zarast rastlin. Zato je potrebna občasna žetev prekomerne zarasti. Serija rastlinskih čistilnih naprav omogoča odstranjevanje organskega onesnaženja v prvi fazi in nato odstranjevanje hranil v naslednjih fazah. Vsekakor je potrebno pred rastlinsko čistilno napravo izvesti mehansko čiščenje odpadne vode.

Ločimo dva osnovna tipa rastlinske čistilne naprave. Prvi predstavlja rastlinsko čistilno napravo s prosto gladino, oziroma s površinskim tokom, ki je po svoji funkciji zelo blizu naravnim mokriščem. Gladina vode je v nivoju terena ali pa malo nad njim. Drugi tip so rastlinske čistilne naprave s podzemnim tokom. Pri tem tipu je peščena posteljica, skozi katero se voda pretaka, vstavljena v teren. Slednje imajo običajno boljši učinek čiščenja za organsko onesnaženje in dušik in so zato bolj primerne za tovrstne odpadne vode. Ker se voda zadržuje pod terenom, so tudi manjše možnosti stika ljudi z odpadno vodo in razvoja mrčesa, predvsem komarjev.

Shema rastlinske čistilne naprave

Vendar pa so v primerjavi s prvim tipom nekoliko dražje, saj je v nekaterih območjih peščeno posteljico težko pridobiti. Prav tako so kasnejše modifikacije sistema, ko je ta enkrat postavljen, težko izvedljive in tudi sam nadzor procesa je bolj omejen kot pri prvem tipu.

Ker za razliko od tehničnih čistilnih naprav na rastlinske čistilne naprave ne dovajamo zraka in ne vršimo recirkulacije blata in vode, so pri rastlinskih čistilnih napravah potrebne večje površine za doseg podobnih učinkov čiščenja. Prav tako je pogosto potrebno kombinirati rastlinsko čistilno napravo s kakšno drugo tehnologijo, če se zahteva visoka stopnja čiščenja.

Zaključek

Legende nas učijo, da zmaga vedno dobro. Modrost naših babic in dedkov nas uči, da naj ne naredimo drugim nič takega, česar ne bi želeli, da drugi storijo nam. Modrost ameriških indijancev pravi, da smo si današnji svet samo sposodili od naših potomcev ter jim ga moramo vrniti neokrnjenega.

Kaj to pravzaprav pomeni? Verjetno to pomeni, da človek ni sam sebi namen, pač pa je del veliko večje slike, katero hkrati soustvarja in uničuje ... In če želimo v tej sliki – Zemlji kot organizmu – preživeti, moramo paziti, da čim več (so)ustvarimo in čim manj uničimo ... Z drugimi besedami to pomeni, da moramo poskrbeti, da so naši negativni vplivi na okolico in okolje ter končno tudi na nas same čim manjši.

Torej moramo poskrbeti za čiščenje naših odpadnih voda.

Besedilo in skice:
mag. **Milan Šturm**

Naša cerkev 5. julija 2007 spet doma ... MEDNARODNA POTUJOČA RAZSTAVA GOTSKE ARHITEKTURE SREDOZEMLJA S CERKVIJO SVETEGA RUPERTA

18. januarja so v španski Valencii prvič odprli razstavo gotske arhitekture v Sredozemlju. Iz Valencie je razstava odpotovala v portugalsko Evoro, nato v italijanski Palermo, 5. julija pa se razstava odpira v Ljubljani v Hotelu Mons, od tam pa bo odpotovala še v grške Atene. Med desetimi razstavljenimi maketami gotskih spomenikov in elementov, nastalih v sklopu projekta GOTHICmed, je na ogled, kot že veste, tudi maketa cerkve svetega Ruperta iz Šentruperta.

Odprtje razstave bo torej v četrtek, 5. julija, ob 18. uri. Odprtja se bodo udeležili tudi tuji partnerji projekta GOTHICmed iz Španije, Portugalske, Italije in Grčije. Delegacijo partnerjev iz tujine sem skupaj z domačimi sodelavci projekta povabil na ogled Šentruperta; sem bo prišla predvidoma 13-članska delegacija v sredo, 4. julija 2007, ob 15. uri. Poleg že omenjenih tujih partnerjev bodo v domačem delu delegacije prisotni dr. Robert Peskar, direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS), Marina Zupančič, kustosinja – ZVKDS, Janez Sirše, direktor Mednarodnega inštituta za turizem, Tina Hedi Zakonšek in Nina Pečoler, koordinatorki projekta GOTHICmed na Mednarodnem inštitutu za turizem.

MUSEO DEL MARE

Il gotico nel Mediterraneo

All'Arsenale Museo del mare (via Cristoforo Colombo 134) Gothic med - architetture del gotico mediterraneo proveniente dalla Spagna e dal Portogallo e diretta in Slovenia e Grecia. Un progetto dell'Unione Europea - al quale, per l'Italia, ha partecipato l'Arsenale - con l'obiettivo di realizzare una museo virtuale dell'architettura gotica nel Mediterraneo, individuandone i segni (in città la Chiesa di Santa Maria della Cattedrale e la Nave Cattedrale Panormita). Cinque le nazioni europee che partecipano al progetto (Spagna, Portogallo, Italia, Grecia e Slovenia) ognuna delle quali ha realizzato modelli architettonici, in scala 1:50, dei principali monumenti di stile gotico mediterraneo. Ingresso dalle 9,30 alle 12,30. Fino al 10 giugno.

Objava makete naše cerkve v
Giornale de Sicilia

Ob odprtju razstave v Palermu je v lokalnem mediju Giornale di Sicilia izšel članek, v katerem je bila objavljena tudi fotografija makete naše cerkve, ki je tudi sicer zelo privlačna - tako za novinarje kot za ostale obiskovalce.

**Spoštovani Šentrupercani, prijazno vabljeni
na ogled razstave v Hotelu Mons!**

Razstava bo odprta od 6. julija do 3. avgusta 2007.

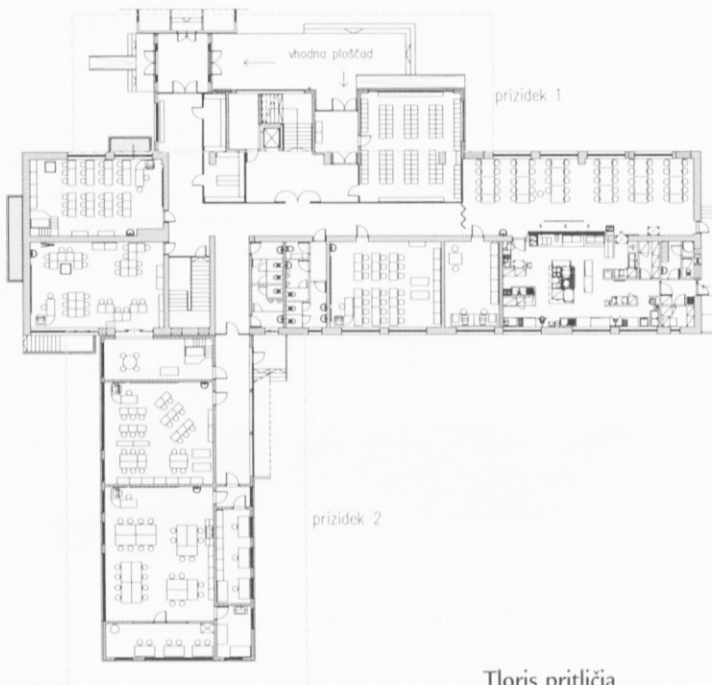
Rupert Gole, župan

OŠ DR. PAVLA LUNAČKA ŠENTRUPERT — PRIZIDAVA IN REKONSTRUKCIJA

Gradbeno dovoljenje za posege na šolskem kompleksu pričakujemo v nekaj dneh. Ministrstvo za šolstvo in šport je objavilo razpis za prijavo investicij na področju šolstva in predšolske vzgoje v RS za vključitev v proračunsko obdobje 2008, na katerega se bomo javili. V četrtek, 14. junija, sva s strokovno sodelavko Danico Grandovec z občinske uprave občine Trebnje, ki je doslej vodila postopek, projekt predstavila pristojnim na Ministrstvu za šolstvo in šport. Glede na stopnjo pripravljenosti projektne dokumentacije in gle-

de na nujnost investicije upamo, da bomo na razpisu uspeli. V najkrajšem možnem času bomo kot občina objavili tudi razpis za izdelavo Projekta za izvedbo dokumentacije in projekta za izbor izvajalca. Če bomo uspeli na razpisu Ministrstva za šolstvo in šport, bomo konec leta objavili razpis za izbor izvajalca in v marcu 2008 pričeli z gradnjo.

Predstavljamo vam tudi vizualizacijo predvidene rešitve in tloris pritličja. Šola bo tako dobila dva prizidka. Prvi, manjši,

Tloris pritličja

je predviden na sedanji vhodni strani šole, drugi, večji, v katerem bodo predvsem specializirane učilnice ter knjižnica, pa na vzhodni oziroma vrtni strani šole. Šola bo dobila tudi dvigalo, ki bo omogočalo gibanje gibalno omejenim osebam. Pri rekonstrukciji stare šole ki je bila zgrajena pred dobrimi petdesetimi leti, se bo bistven poseg v

konstrukcijo izvedel z zamenjavo plošče nad nadstropjem in celotna strešna konstrukcija. V celoti se zruši in na novo zgradi tudi povezovalni trakt med šolo in telovadnico. Višina prizidkov je prilagojena višina sedanjega objekta in ne predstavljata motečega elementa v silueti kraja.

Rupert Gole, župan

Pogled na vzhodno stran šole

Pogled na Šentrupert, ko bo šola zgrajena

Pogled z vrta

ŠENTRUPERSKI ŽUPAN RUPERT GOLE POČASTIL NAJBOLJŠE UČENCE

15. junija sem se udeležil valetе devetošolcev v osnovni šoli. Prisostvoval sem kulturnemu programu, ki so ga pripravili učenci, na koncu pa sem jim čestital za uspehe in posredoval smernice za nadaljevanje šolanja.

22. junija pa sem skupaj z ravnateljico Apolonijo Rugelj podeljeval priznanje odličnjakom in vsem, ki so bili uspešni na raznih področjih. Tako učence razredne kot predmetne stopnje sem nagovoril, jim čestital za uspehe in jim zaželel razburljive počitnice.

V šoli je bilo nadvse lepo in učenci so bili počaščeni, ker so priznanja dobili iz rok župana in ravnateljice, da sem jim čestital in zatrdno sklenil da se bom tudi v prihodnje ob sklepnih slovesnostih udeležil podeljevanj – jaz si namreč to lahko privoščim, ker imam samo eno šolo.

Rupert Gole, župan

PRESTAVITEV SVETNIKOV OBČINE ŠENTRUPERT

OBČINA ŠENTRUPERT ima v vodenju tri pomembne sestavine: župana, svetnike in občinsko upravo. Postopoma želimo predstaviti vse osebnosti, ki so tako ali drugače povezane z življenjem občine Šentrupert; v prvi številki smo Vam predstavili župana Ruperta Goleta, zdaj pa je potreba, da predstavimo tudi svetnike.

Naj že v izhodišču povem, da Šentrupert ni nekaj posebnega samo zaradi naravne lepote, pač pa tudi, kako so bili svetniki izvoljeni. Lista za ŠentRUPERT, ki je za župana kandidirala Ruperta Goleta, je dala dve svetnici in pet svetnikov, stranka DESUS, ki je prav tako podpirala za župana Ruperta Goleta, pa je dala dva svetnika – oba nekdanja predsednika sveta KS. Tako je še nova posebnost: Občina Šentrupert nima ne koalicije in ne opozicije, pač pa so vsi združeni v prizadevanjih, da bi se stvari premaknile v dobro vseh občanov. Naj se tako nadaljuje!

Svetniki so predstavljeni po abecednem redu priimkov:

Odgovorili so na tri vprašanja; drugo in tretje vprašanje je bilo za vse enako:

II. Kakšne zadolžitve ste sprejeli?

III. Kje bi lahko največ pripomogli k napredku življenja v naši občini?

v našem kraju. Kaže, da sem si z aktivnostmi pri izboljšanju razmer v neposredni bližini pridobil ugled in zaupanje sokrajanov, zato so me predlagali in tudi izvolili za svetnika naše občine Šentrupert. Ob tej priložnosti bi se vsem volivcem tudi zahvalil za zaupanje.

Kot svetnik sem dobil funkcijo člana KOMISIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR – svojo pripravljenost za delo bom tako razširil z rodne Zaloke na vso našo občino.

Največ pozornosti za napredek življenja v občini Šentrupert bom usmerjal na cestnem področju, kjer bodo potrebne predvsem razširitve cest, preplastitve in asfaltiranje, pri oskrbi z vodo pa mi bo osrednja usmeritev, da bi prav vsi občani imeli zdravo pitno vodo.«

Ludvik Ahlin

Spoštovani gospod LUDVIK AHLIN,

Spoštovani gospod FRANCI BARTOLJ,

že precej časa ste društveno aktivni, v svojem okolju uživajte ugled, zato so Vas občani nagradili z izvolitvijo za svetnika. Bi skop predstavili svoje delo za kraj? Kaj Vam pomeni izvolitev?

»Že vrsto let sem član gasilskega in vinogradniškega društva Šentrupert. Vseskozi sem se tudi zavzemal za ureditev cest na našem območju ter pri napeljavi vodovoda

»Vi ste že dolga leta povezani z delom za kraj, saj ste bili kar tri mandate predsednik sveta KS Šentrupert, še pred tem pa podpredsednik. Brez posebne reklame ste bili prepričljivo izvoljeni za svetnika občine Šentrupert. To hkrati pomeni, da Vam občani zaupamo. Ali čutite izvolitev kot potrdilo, da smo bili z Vašim delom zadovoljni – ali je prav zaradi tega tudi pred Vami še večja odgovornost?

V KS Šentrupert oziroma sedanji občini sem aktiven že od leta 1980. Vedno sem si prizadeval, da bi kraj napredoval in se čim bolj enakomerno razvijal. Mislim, da nisem konfliktna osebnost, zato sem vse probleme skušal strpno reševati – da bi zadovoljil čim večjemu številu krajanov, kjer so se posamezna dela izvajala. Znal sem prislusniti ljudem – seveda pa se vseh želja in potreb praktično nikoli ne more tako izvesti, da bi bili vsi zadovoljni. Vedno pa sem pri tem iskal najboljšo rešitev. Mogoče je tudi to eden izmed razlogov, da sem bil sedaj izvoljen za svetnika.

V občinskem svetu vodim komisijo ZA MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE IN IMENOVANJA, poleg tega sem član odbora ZA OKOLJE IN PROSTOR TER GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE (prostorsko načrtovanje, komunalne dejavnosti, cestne dejavnosti ...) in odbora ZA PRORAČUN IN FINANCE. V kraju pa sem med drugim še predsednik VINOGRADNIŠKEGA DRUŠTVA.

Še naprej si bom prizadeval za enakomeren razvoj občine, čeprav bomo morali začeti urejati tudi sam Šentrupert, posebno središče. Seveda pa bo prednost prizidek k OŠ dr. Pavla Lunačka in cesta Slovenska vas – Šentrupert.«

Franci Bartolj

Spoštovani gospod JURE BIZJAK,
Vi ste že dolga leta tako ali drugače povezani

z delom za kraj; aktivno ste se vključili v same priprave za samostojno občino in sodelovali pri nastajanju temeljev občine. Bi nam, prosim, skopo predstavili svoje delo za kraj?

»Kmalu po preselitvi družine iz Črnomlja, kjer sem živel 12 let, na Rakovnik sem se poleg ostalih aktivnosti vključil tudi v svet KS; njegov član sem bil od 1994. do 2006. leta V svetu smo reševali najbolj perečo problematiko v kraju – oskrba prebivalstva s pitno vodo in asfaltiranje cest različnih kategorij.

Vedno sem se zavzemal za napredek v samem kraju in izboljšanje kvalitete bivanja; zato mi je bila ideja o ustanovitvi občine Šentrupert takoj všeč. Smatral sem, da z novo organiziranostjo kraj pridobi več sredstev za sam razvoj, v kar sem še danes prepričan. Tedanja občina se je mačehovsko obnašala do razvoja podeželja in razvojnih možnosti, ki jih to ima, in razvijala pretežno svoj center.

Zaradi vseh teh vzrokov sem se aktivno vključil v odbor za ustanovitev občine, saj sem po sili razmer nadomestil predsednika KS in s tem imel večji vpliv na potek dogodkov. Ne smemo pa pozabiti prizadevnosti tudi ostalih članov odbora za ustanovitev občine.

Poleg nalog svetnika, ki so opredeljene v statutu in poslovníku občine opravljam še naslednje funkcije:

- predsednik odbora za GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM
- član odbora za DRUŽBENE DEJAVNOSTI
- član komisije za MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE IN IMENOVANJA
- član STATUTARNE PRAVNE KOMISIJE
- predsednik KUD Pevski zbor vinogradnikov Šentrupert.

Zaradi velikega števila funkcij in obveznosti, ki jih imam, si bom prizadeval, da bi čimveč pripomogel k napredku življenja v naši občini.

Dosedanje izkušnje in delo v občinskem svetu in posameznih odborih ter komisijah so zame pozitivne in smatram, da smo dobra ekipa, ki bo ustvarila pogoje za boljše življenje vseh občanov.

Glede na to, da smo mlada občina, ki se šele ustanavlja, mi je največja želja, da konč-

no čimprej preidemo na lastno financiranje, sprejememo poslovni načrt za leti 2007 in 2008 in druge akte, ki so predpisani v različnih zakonih.«

Jure Bizjak

Spoštovana gospa **RUŽA BRCAR**,

že kar dolga leta ste društveno aktivni – bili ste opazni kot osebnost, na katero se lahko zanesejo, zato ste že v pripravah na samostojno občino aktivno sodelovali, z izvolitvijo za svetnico pa so vas z zadolžitvami kar zasuli; bi, prosim, predstavili svoje dosedanje delo?

»Že več kot deset let delam v Krajevni organizaciji Rdečega križa Šentrupert, tretje leto sem tudi podpredsednica Območnega združenja RK, ki deluje na območju Upravne enote Trebnje. Naša organizacija je bila med najbolj aktivnimi; nisem postala aktivistka RK zaradi znaka samega, pač pa zaradi tistega, kar je znak bil, je in kar naj bi bil: simbol najbolj čiste humanosti in ljubezni do drugega. Kajti zavedam se, da je zgodovina RK vsega spoštovanja vredna in učbenik vsem nam, ki smo zdaj, in vsem tistim, ki šele pridejo. Da me delo z ostarelimi še posebej veseli, je najbrž v tem, da sem že pri tridesetih letih ostala brez staršev, pa še tako daleč od doma. Tako v stikih z našimi starejšimi občani čutim veliko zadovoljstvo in mi ni niti malo žal časa, ki ga njim posvetim.

V delo bivše KS Šentrupert sem se aktivneje vključila neposredno pred referendumom za novo občino. Bila sem zelo počaščena, ker so me takratni člani sveta KS pova-

bili na razširjeni sestanek, na katerem smo se dogovorili o aktivnostih, kako bi krajanom predstavili poglede na našo skupno prihodnost – seveda v svoji – lastni občini.

Izbrali so me za skupino, ki se je udeleževala sestankov po vaseh. Imela sem srečo, ker sem bila v skupini, ki jo je vodil naš današnji župan. Že na prvem sestanku mi je bilo jasno, da je velika večina krajanov naklonjena novi občini.

Kot svetnici, predsednici STATUTARNO PRAVNE KOMISIJE, predsednici ODBORA ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI, članici odbora ZA PRORAČUN IN FINANCE, članici KOMISIJE ZA MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE IN IMENOVANJA ter članici projektne skupine ZDRAVA OBČINA mi po vsej verjetnosti ne bo dolgčas. Vse nas čaka veliko dela. Kajti zavedam se, da delo občinskega svetnika ni le pasivno sedenje na sejah sveta, ampak pomeni tudi veliko odgovornost. Tega se dobro zavedam in hkrati verjamem, da bom zmogla in opravičila naklonjenost volivcev. Dela je ogromno, vendar vse to, kar sedaj počenjam – počenjam z veseljem! Kot predsednica statutarno pravne komisije se trenutno največ ukvarjam s pripravami splošnih aktov; kar nekaj jih je že za nami. Aktivno delamo tudi pri pripravi proračuna, ki je zdaj že za nami.

Verjamem v uspeh občine – v to sem prepričana že od vsega začetka. Kot sem bila prepričana v velik uspeh referendumu, kasneje v zmago sedanjega župana, sem verjela in še verjamem v uspeh občine. Moram povedati, da so naše seje sveta in seje odborov konstruktivne, da smo svetniki enotni, strankarsko neobremenjeni, zaupamo županu in le tako bomo s skupnimi močmi in z znanjem uspeli.

Prizadevala si bom za razvoj celotne občine, za konstruktivno in strokovno delo občinskega sveta do konca mandata in se zavzemala za uresničevanje potreb in želja vseh naših občanov, zlasti skrbi za zdravstveno in socialno varnost, zagotavljanju pogojev za društvene, družbene in športne dejavnosti.

Če nam bo v tem mandatu uspelo dokončati zastavljene naloge in ustvariti trden temelj svetnikom v naslednjem mandatu – bo moj cilj dosežen.

Naj se ob tej priložnosti zahvalim vsem, ki so s svojim podpisom izrazili podporo

moji kandidaturi, in vsem, ki ste mi s svojim glasom izrazili zaupanje. Nikoli ne bom pozabila navdušenja nekaterih sovaščanov, ki so čakali na izid volitev, in njihovega iskrenega zadovoljstva ter veselja. Nikoli ne bom pozabila obiska sosed – sester Žonta, ki sta mi prišli čestitat s šopkom, vse stiske rok, čestitke – ustne in po pošti.

Tako velika podpora mi je naložila tudi veliko odgovornost – srčno upam, da vas ne bom razočarala. Svoje poslanstvo občinske svetnice bom izpolnila z delom v največji možni meri.«

Ruža Brcar

Spoštovani gospod **LOJZE GREGORČIČ**,

Vaše delo pri KS Šentrupert je bilo kar dolgoletno – kaže pa, da tudi uspešno, sicer Vas ne bi izvolili za opravljanje odgovorne funkcije tudi v prihodnje.

» Res sem že vse od študentskih let tako ali drugače vključen v dejavnosti kraja, nekajkrat sem bil tudi član sveta KS Šentrupert, v svojem obdobju pa tudi predsednik Skupščine KS Šentrupert. Za člana občinskega sveta občine Šentrupert sem na volitvah 22. oktobra 2006 kandidiral na predlog volivcev v volilni enoti 2 – voliše v Slovenski vasi. Na tem volišču je bilo oddanih 249 glasov in meni so jih volivci namenili 86.

Kot svetnik sem sprejel vodenje ODBORA ZA OKOLJE IN PROSTOR. Odbor bo obravnaval vse predloge aktov in drugih odločitev iz pristojnosti občine na področju okolja in prostora, prostorskega načrtova-

nja, komunalnih dejavnosti in cestnega področja, ki so svetu predlagani v sprejem, oblikuje o njih svoje mnenje in svetu poda stališče s predlogom odločitve. Sem pa tudi član STATUTARNE KOMISIJE – kjer je naša osrednja želja, da bi bila vsa naša dejavnost skladna z obstoječo zakonodajo.

Pri svojem delu v svetu občine Šentrupert se bom zavzemal za stvari, ki bodo v prid kar največjemu številu občanov ali celo vsem, in sicer za:

- izgradnjo cest Slovenska vas – Šentrupert in Šentrupert – Prelesje
- zdravo pitno vodo in čiščenje odpadnih voda
- obnovo lokalnih cest
- zagotavljanje novih zazidalnih površin za stanovanjsko gradnjo
- ureditev industrijsko obrtnih površin
- ureditev trga v Šentrupertu
- prostorsko razširitev šole in vrta
- razvoj podjetništva, obrti, kmetijstva in turizma
- zagotavljanje ustreznih pogojev za vse generacije.

Seveda pa bom vedno pripravljen prisluhniti tudi težavam in predlogom občanov za lažje odločanje na sejah občinskega sveta.

Pričakujem in upam, da bomo s skupnim in strpnim sodelovanjem nas vseh v novi občini dosegli zastavljene cilje, ki jih seveda ne manjka.

Lojze Gregorčič

Spoštovani gospod **IZIDOR KOVALJEV**,

že veliko let ste aktivni v KS in društvih; Vašo pripravljenost za delo so občani nagradili z izvolitvijo za svetnika. Bi skopo predstavili svoje delo za kraj? Kaj Vam pomeni izvolitev?

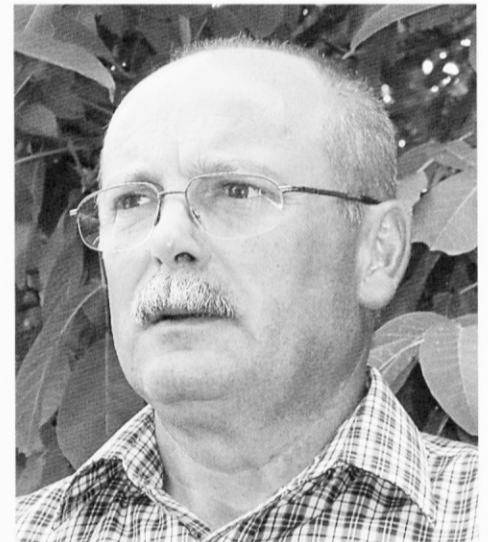
»Od 2002. do 2006. leta sem bil član sveta KS Šentrupert. Že precej pred tem in tudi medtem sem aktivno sodeloval pri obnovi kulturnega doma v Šentrupertu, pri delu Pihalnega orkestra svetega Ruperta, pri Konjerejskem društvu, kjer sem tajnik, pomagal sem tudi pri aktivnostih, ki so se odvijale v krajevni skupnosti Šentrupert; lahko rečem, da nobena kulturna prireditel v kraju ne mine brez moje pomoči.

Izvolitev za svetnika mi pomeni kot nagrada za sedanje delo.

Kot svetnik delujem v odboru za GOŠPODARSTVO, KMETIJSTVO in TURIZEM, kjer sem zadolžen za GOZDARSTVO in RIBIŠTVO.

Moj cilj je, da bi vsako gospodinjstvo v naši občini dobilo neoporečno pitno vodo, hkrati pa želim, da bi se obnovilo življenje v potoku Bistrica.

Izidor Kovaljev

Spoštovani gospod **TONE RUGELJ**,

Vi ste že dolga leta povezani z delom za kraj, saj ste bili zadnji predsednik sveta KS Šentrupert, pred tem pa član sveta KS. Bili ste prepričljivo izvoljeni za svetnika naše občine Šentrupert. To hkrati pomeni, da Vam občani zaupamo, četudi v Vašem obdobju zaradi pomanjkljivih finančnih sredstev ni

bilo mogoče uresničiti vseh načrtov. Ali čutite izvolitev kot potrdilo, da smo bili z Vašim delom zadovoljni – ali je prav zaradi tega tudi pred Vami še večja odgovornost?

»Izvolitev za svetnika občine Šentrupert občutim kot zaupanje, da bom odgovorno delal še naprej, za kar sem si prizadeval že v krajevni skupnosti. Zavedam se, da vseh želja tudi nova občina ne bo mogla uresničiti; tako bodo vedno ostali nekateri, ki z našim delom ne bodo zadovoljni. Prizadeval si bom – podobno kot ostali svetniki – da bo zadovoljen najširši krog občanov.

Po izvolitvi in konstituiranju sveta občine smo na svetu na predlog komisije ZA MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE IN IMENOVANJA, katere član sem, ustanovili delovne odbore. Predlagali in izvolili so me za predsednika ODBORA ZA PRORAČUN IN FINANCE. Čutim izredno odgovornost za delo tega odbora. Pravilno razporejena sredstva bodo temelj dobrega dela občine. Seveda pa ni lahko pravilno razporediti sredstev, saj prihodki, četudi bodo občutno večji od tistih, ki smo jih pripravili za referendum, ne bodo pokrivali vseh želja tako svetnikov kot občanov. Zato bo v tem mandatu težavno krmariti finance med stvarnostjo in željami. Čas pa bo pokazal, kako bomo uspešni. Glede na sestavo odbora pa upam, da bo z našim delom zadovoljen najširši krog občanov.

Tudi na vprašanje, kje bom lahko največ pripomogel k napredku življenja v naši občini, ni lahko odgovoriti. Težišče bo usmerjeno v delo v obeh odborih, prav tako pa bom preko pobud na svetu občine želel čimveč doseči za samo občinsko središče Šentrupert, ki je zaradi velikih potreb na obrobju sedanje občine preveč zaostalo v razvoju in urejenosti. Seveda pa bo največ aktivnosti usmerjenih v to, da bi bila čimprej realizirana dolgo pričakovana obnova ceste Slovenska vas – Šentrupert, v dobro preskrbo s pitno vodo za vsako gospodinjstvo ter izgradnjo prizidka in adaptacijo šole.«

Tone Rugelj

Spoštovana gospa dr. **BOJANA TRATAR**,

ob prvih volitvah za samostojno občino ste postali svetnica; to hkrati pomeni, da Vam kot zdravnici in človeku zaupamo – Vas cenimo. Kaj pa Vam pomeni izvolitev?

»Izvolitev za občinsko svetnico mi najprej pomeni veliko čast, da sem povabljena k ustvarjanju nečesa novega, na drugi strani pa tudi veliko odgovornost izpolniti pričakovanja.

Kot svetnica sem članica ODBORA ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI, ki pokriva široko področje šolstva, zdravstva, sociale, športa in še kaj. Na tem področju, ki se pokriva tudi z mojim poklicnim delom, bom skušala narediti kaj koristnega.

Želela bi, da bi naša mala občina postala ljudem prijazna, da nas ne bi zanimali samo veliki projekti, ampak bi imeli posluš tudi za vsakdanje potrebe svojih ljudi brez velike birokracije. Vesela bi bila, če bi ljudje novo občino vzeli za svojo – ne samo v Šentrupertu, ampak tudi v najmanjšem zaselku na mejah občine.«

Bojana Tratar

Spoštovani gospod **JOŽE ZAPLATAR**,

Vi ste že kar nekaj časa tako ali drugače povezani z delom za kraj; pri občanih vzbujate zaupanje, zato ste tudi postali svetnik. Bi, prosim, skopo predstavili svoje dosedanje delo za kraj?

»Res je, z delom v kraju sem že kar nekaj časa povezan. V zadnjem mandatu sem bil član sveta KS; bil sem v komisiji za komunalno dejavnost. Bilo je kar nekaj začetih investicij, ki sem jih želel speljati do konca. Še vedno se bom zavzemal za napredek kraja, za sodelovanje z občani in občino.

Sem v odboru ZA GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO in TURIZEM. Skupaj z ostalimi svetniki se bom zavzemal za napredek gospodarstva, kmetijstva in turizma – saj tudi v tem vidim našo občino.

S strpnostjo, z voljo, s sodelovanjem vseh občanov in ob pomoči občine ter s črpanjem sredstev EU vidim napredek na vseh področjih naše občine.«

Jože Zaplatar

VEDNO BOLJ USPEŠNO KONJEREJSKO DRUŠTVO ŠENTRUPERT

Srečni zmagovalci z županom Rupertom Goletom in s predsednikom Cirilom Bizjakom

Letos je v Dragi pri Šentrupertu potekalo že šesto *tekmovanje konjenikov*, ki ga prireja Konjerejsko društvo Šentrupert. Letos je prireditev trajala kar dva dni; v soboto, 26. maja 2007, smo namenili treningu in druženju, v nedeljo, 27. maja 2007, pa smo si lahko ogledali *tekmovanje v nabadanju klobas*.

Na prireditvi je sodelovalo največ tekmovalcev doslej – 28.

V rednem delu tekmovanja je prvo mesto osvojil *Konrad Šepec* iz Krtine pri Šentlovrencu, drugo mesto je zasedla domačinka

Darja Tomažin iz Drage pri Šentrupertu, za tretje mesto pa so morali trije tekmovalci ponovno na progo. Nazadnje si je bron prislužila *Tina Kovač*, Volčje Njive (Marnova konjenica, Hudeje).

Privlačnost letošnje prireditve pa sta bila viteza viteškega reda Okrogle mize (prej *Snežnik*, zdaj *Šentrupert*) vitez *Janez Kamniški* iz Zabukovja in pa vitez *Gregor Miklič*, Stara Cerkev; oba sta zelo popestrila to tekmovanje.

Izidor Kovaljev, tajnik

ŠPORTNI POZDRAV

Poletje je tukaj in športne dejavnosti dobivajo nove razsežnosti. Ne razgibavamo se le v zaprtih prostorih, temveč se je športno udejstvovanje razširilo tudi v naravno okolje!

Ravno tako je to letni čas, ko se Športno društvo Šentrupert udeležuje športnih dogodkov in tudi čas, ko je priložnost, da si prislužimo čim večje število lovorik. Na vrsti so celodnevni turnirji, ki se jih bomo zanesljivo udeleževali in ponosno zastopali Šentrupert, kolikor bomo le zmogli.

Pretekli in trenutni rezultati kažejo, da smo željni športa in doseganja čim boljših rezultatov. V pretekli zimski ligi smo dosegli obstanek v 1. občinski ligi malega nogometa (občina Trebnje). V letni ligi v Šentlovrencu pa smo pred uvrstitvijo v drugi krog tekmovanja – 4 zmage, 1 remi in 1 poraz – do 10. junija).

Seveda pa je zdaj tudi čas, ko sami ob pomoči širše okolice organiziramo celodnevni turnir v malem nogometu, ki je letos prvič, in bo nato vsakič naslednjič poimenovan po občini Šentrupert – ZA POKAL OBČINE ŠENTRUPERT.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki ste nas triind-

vajsetega junija bodrili pri tekmah v malem nogometu.

Vaše spodbujanje pričakujemo tudi v prihodnje.

Tako, občani in občanke, športni pozdrav!

Športno društvo Šentrupert

PLANINSKO DRUŠTVO — IZLET NA KEPO

V soboto 9. junija smo napolnili Jurgličev Sprinter in se napotili na najlepšo goro v Karavankah. Zagotovljeno nam je bilo lepo vreme in polni pričakovanj pričakali vzpon. Sprinter se je pokazal kot odlična rešitev, saj nam je prihranil kar štiri kilometre gorske makadamske poti. Naša pot se je začela v dolini potoka Belca. Pot se je nato strmo zagrizla proti grebenu, kjer smo trčili na državno mejo z Avstrijo, in na ostanke kočee Annahutte, kjer je bil naš prvi postanek.

Nadaljevali smo po grebenu na vzhod, vseskozi pa nas je spremljal vrh cilja naše ture. Po približno treh urah hoje smo prispeli na vrh, kjer smo uživali v razgledih na našega očaka, Špikovo skupino in daleč k sosedom, v Avstrijo. Oblaki in megle, ki so se podili po sončnem nebu, nam niso skazili prelepih vtisov.

Z vrha smo nadaljevali pot po grebenu na vzhod čez Malo Kepo, pod Gubnim in Visokimi Kurjeki na sedlo Mlinca. Od tod smo se spustili v dolino, pri lovski koči na Brvogah pa prevedrili edine deževne kaplje

na našem pohodu - pa tudi kakšen požirek se je prilegel. Pot smo nadaljevali proti Erjavčevemu rovtu, kjer nas je čakal prevoz v dolino. V zadnjem delu nas je vseskozi na levi spremljala planina Dovška Baba.

V Dovjah so nas pričakale brhke gostinke, ki so nas postregle z zasluženim ričetom, pa tudi točeno pivo se je prileglo! Zares lepa sobota!

Bojan Brezovar, predsednik

Povabilo za poletne ture:

JULIJ

7.-15. 7. GRAN SASSO: Pohodni tabor v Italiji

27.-29. 7. LEPO ŠPIČJE-KRN: V osrčju Julijcev

AVGUST

24.-26. 8. TRIGLAV: Romanje na očaka

SEPTEMBER

15.-16. 9. ANKOGEL (Avstrija): 30 Šentruperčanov nad 3000m

**Zadnji rok za oddajo prispevkov
za naslednjo številko: 5. september 2007!**

ŠAHOVSKI UTRIP

Tudi v preteklih dveh mesecih smo šentruperski šahisti uspešno sodelovali na tekmovanjih - tako v naši občini kot v občini Trebnje. Tako smo organizirali turnir ob prvi obletnici razglasitve kraja Šentrupert za samostojno občino, sodelovali na turnirju za pokal župana občine Trebnje in na medobčinskem osnovnošolskem prvenstvu.

Glede na to, da so na območju nekdanje trebanjske občine nastali novi občini, smo se šahovski mentorji na osnovnih šolah odločili, da zaradi dviga kvalitete šahovske igre med mladimi organiziramo medobčinsko osnovnošolsko prvenstvo. Prvo takšno tekmovanje je potekalo na Osnovni šoli Mirna in se ga je udeležilo 27 učencev in učenek v treh starostnih kategorijah. Sodelovali so učenci osnovnih šol: dr. Pavla Lunačka Šentrupert, Mirna in Trebnje. Naj-

uspešnejši so bili prav učenci naše šole, saj so postali prvaki kar v treh konkurencah. Tako so prva mesta zasedli Zala Šturm v konkurenci deklic do devet let, Matej Brcar v konkurenci dečkov do devet let in Aleš Brcar med fanti do 15 let. V konkurenci dečkov do 12 let pa je uspešno nastopil Timotej Šturm, ki je usvojil tretje mesto.

Ob prvi obletnici razglasitve kraja Šentrupert za samostojno občino pa je Šahovska sekcija Šentrupert 19. maja organizirala turnir v Zadragi nad Šentrupertom. Tekmovanja se je udeležilo 19 šahistov z Dolenjske, Gorenjske, iz Posavja in Ljubljane. Zmagovalec je postal Ljubljčan Martin Kodrič s 7,5 točkami pred Andrejem Brcarjem (6,5 točk) in Brankom Kebrom iz Krmelja s 6 točkami. Odlično je igral tudi osnovnošolec Aleš Brcar, ki je v članski kon-

kurenci s 5 točkami dosegel 9. mesto.

Še uspešnejši so bili šentruperski šahisti na tekmovanju za prehodni pokal župana občine Trebnje, ki je v okviru prireditve *Iz trebanjskega koša* potekal na Blatu pri Račjem selu. Na tekmovanju je nastopilo 36 igral-

cev, ki so tekmovali v članski in mladinski konkurenci. Prehodni pokal župana je tokrat odšel v Šentrupert, saj je zmagovalec postal Andrej Brcar s točko prednosti pred Martinom Kodričem. Med mladinci pa se je izkazal Boris Tratar s tretjim mestom.

Andrej Brcar, mentor

PO SETVI JE TUDI ŽETEV

Tudi za vinogradnike velja: Kakršna setev, takšna žetev. Zdaj, ko sta ocenjevanje lanskega pridelka in sklepna prireditve že za nami, lahko sproščeno pogledamo na prehojeno pot.

Leto 2006 je bilo vinogradnikom naklonjeno. V ugodnih vremenskih pogojih je grozdje v jeseni lepo dozorelo in tako ustvarilo pogoje, da so marljivi kletarji pridelali kvalitetna vina. Lahko rečemo, da so vina letnika 2006 nadpovprečna. To še posebej velja za cvičke.

To je tudi pokazala že pokušnja mladega vina v novembru v gostilni Vojnovič, ki jo je vodil dr. Mojmir Wondra.

Tudi društveno ocenjevanje letnika 2006 v gostilni Jaklič v mesecu marcu je pokazalo, da so vinogradniki pridelali kvalitetna vina. V Biltenu smo objavili celoten pregled društvenega ocenjevanja in mnenja obeh predsednikov ocenjevalnih komisij.

Letošnja prireditve Zveze vinogradnikov Dolenjske 35. **TEDEN CVIČKA** je bila organizirana v Novem mestu od 25. do 26. maja. V okviru te prireditve je bilo izpeljano tudi ocenjevanje vin; na njem

je sodelovalo vseh 27 društev, ki so vključena v ZDVD. Oddanih je bilo 1125 vzorcev vin, od tega 525 cvičkov.

Naše društvo je dalo na ocenjevanje 47 vzorcev in smo prejeli:

Zlata medalja:	7
Srebrna medalja:	11
Posebno priznanje:	21
Zahvala:	2

Najbolje ocenjeni CVIČEK z oceno 15,87 točk imajo vinogradniki Andrej Prijatelj, Zapuže 5, Mirna, Peter Prijatelj, Rakovnik 11, Šentrupert, Jože Urbič, Studenec 16, Trebnje, in Tone Zore, Pušča-va 24, Mokronog.

Najboljši oceni - zlato medaljo za MODRO FRANKINJO - letnik 2006 - 18,13 točk - je prejel Miro Vidmar, Krmelj 82, in zlato medaljo za LAŠKI RIZLING, pozna trgatev, letnik 2006 - 18,17 točk - Bojan Brcar, Šentrupert 117 a, Šentrupert.

Opozoriti pa moram, da so letos poostri kriterije za dodelitev medalj in jih je bilo bistveno manj. Rezultati našega društva so solidni.

Medalje in diplome z letošnjega ocenjevanja v Novem mestu smo podelili na prazniku CVIČKA v Šentrupertu.

Letos praznuje društvo 35-letnico delovanja. Vsa zahvala ustanoviteljem društva – Jožetu FRELIHU, Petru BRCARJU in Ivanu VOVKU, ki so že takrat razumeli, kako pomembno je izobraževanje vinogradnikov, kar je še danes glavna naloga društva.

Letošnja prireditev CVIČEK na trgu v Šentrupertu je v novi občini Šentrupert, zato smo popestrili program prireditve in s tem slovesno obeležili našo 35-letnico.

Vsem vinogradnicam in vinogradnikom čestitam za dosežene rezultate pri ocenjevanju vin, želim jim tudi v prihodnje bogato in

kvalitetno letino, uspešno kletarjenje in zadovoljstvo ob uživanju žlahtne kapljice.

Zahvaljujem se vsem sponzorjem, ki nam pomagajo, da organiziramo to prireditev in uspešno delo društva.

Posebna zahvala županu občine Šentrupert Rupertu Goletu in tudi županoma občine Trebnje Alojziju Kastelicu in občine Mokronog – Trebelno Antonu Mavru, saj so z vseh teh področjih naši člani.

In končno: Zahvala slehernemu vinogradniku, ki je kakor koli pripomogel k uspešnosti vseh dejavnosti.

Franc Bartolj, predsednik

NE SEŽIGAJMO JE

ZAVEDAJMO SE LEPOTE STARE VINSKE TRTE, VINSKIH LESENIH POSOD IN ORODJA

Zakaj tak naslov? Predvsem zaradi tega, ker vinogradniki mnogokrat delamo napačne, kakršnih ne bi smeli. S tem dajemo slab vzgled tudi mlajšim rodovom.

Trta je osnova vinogradništva, zato se najprej njej posvetimo in ji dajmo dolžno spoštovanje. Če smo se odločili, da bomo stari vinograd podrli in napravili novega, je dobro, da se zamislimo, kako bomo to počeli. Najbolje je, da trto obrežemo na dolge šparone in reznike, tako da jih kasneje po potrebi lahko tudi krajšamo. Spremljajmo delo rovokopača, ki bo zemljo prerigolal, in odstranimo tiste trte, ki so v nadzemnem in podpovršinskem delu zanimive in lepe. S tem ravnanjem si bomo ustvarili zalogo za zanimivo, enkratno okrasitev naše zidanice in kleti, trto pa bomo lahko dali tudi prijatelju.

Ni lepo, da stari trti, ki nam je tolikokrat odžejala naše grlo, za konec pokažemo le sekiro in jo sežgemo kot coprnico, saj ni trta kriva, če nam je kdaj njen sok zmešal glavo.

Vzgoja trte in njena obdelava se je z leti precej spremenila. Pri stari trti se zelo lepo vidi, kako trdovratno se je marsikatera borila tudi za stoletni obstoj. Vinogradi, ki so bili v preteklosti obdelovani le z ročnim orodjem, imajo trte predvsem v podpovršinskem delu zaradi raznih poškodb izredno lepe, prav čudovite.

Podzemni deli so zelo primerni za stenske vaze, vanje damo suho cvetje, jeseni pa

del šparona z grozrdjem, prav tako za stropne in stenske svetilke in še marsikaj. Nadzemni del trte je primeren za okrasitev čelne stene zidanice, lahko tudi notranjih sten – za uokvirjanje diplom, priznanj in še kaj. Potrebno je le nekaj iznajdljivosti in domišljije. Če smo se odločili, da prenovimo ali zgradimo novo zidanico – klet, je spet dobro, da razmislimo, kako bomo to storili. Poskušajmo se obdržati v okvirih avtohtonosti kraja, v obliki in podobi starih stavb iz preteklosti, pa tudi v skromnosti. Staro opremo, orodje, vinsko leseno posodo, predvsem tisto, ki je lepo izdelana, z letnicami in ostalimi lepotnimi zaključki lepa, jo ohranimo, če je le mogoče. Iz lesene posode se da marsikaj narediti, pa za to ni potrebno veliko znanja. Potrebno je le nekaj ljubezni in spoštovanja do naših prednikov in preteklosti. Naredimo lahko

strežni pult, mizo s stoli, stoječo vinoteko z degustacijsko mizo, vinoteko, visečo na steni, stenske odprte ali zaprte omarice. Iz dog sode lahko oblečemo vhodna vrata zidanice ali notranja vrata kleti, stropne ali stenske svetilke in še marsikaj drugega.

Od starega orodja ohranimo predvsem tisto, ki je zelo izrabljeno, saj nam mnogo pove o življenju tistih, ki so živeli pred nami. Včasih je bilo denarja zelo malo, dela in znoja veliko več in preveč. Ko bomo videli staro kopačo, izrabljeno skoraj do ušes, bomo zelo lahko spoznali, kako so nekoč živeli naši predniki. Kopačo obesimo na steno v kleti poleg ostalega, ne bo nam žal.

Bodimo prepričani, zadoščenje ob pogledu na našo klet bo veliko. In z veseljem bomo s prijatelji zapeli: »En starček je živel tam v vinskih gorah ...«

Tone Odlazek

Stroka pravi, da je vse, kar je iz starih elementov iz vinogradništva ali iz ostalega kmečkega življenja naredimo, spremenimo ali restavriramo, je dovoljeno, celo zaželeno. Še vedno je to veliko bolje, kot pa da se uniči. Kar bomo naredili, naj ne bo preveč polikano in polakirano, saj bomo le tako naredili pridih preteklosti in domačnosti. Nikar pa teh stvari ne umeščajmo tam, kjer nikoli niso bile v funkciji.

Imejmo veliko poguma in sreče pri naših prizadevanjih za ohranitev preteklosti v vinogradništvu, hkrati pa je to tudi ohranitev kulturne dediščine.

Utrip župnije

UTRIP ŽUPNIJE

Poletje je in počitnice so potrkale na vrata, kar se pozna tudi v naši župnijski skupnosti – predvsem med otroki in mladimi. Zdaj že potekajo priprave na poletne župnijske aktivnosti, predvsem oratorij.

Poleg prijetne pomladi je tudi župnija zadihala zelo pomladno, saj smo se v postnem času razpotožili za jesenski misijon z romanjem k Mariji Pomagaj na Brezje. Poleg priprave na veliko noč in molitve za nove duhovne poklice smo molili še za naš misijon. Duhovno obogateni in pomirjeni, smo s seboj odpeljali tudi sveto podobo Marije Pomagaj, ki je nato obiskovala župnije naše dekanije.

Predvelikonočni čas je zaznamovalo praznovanje materinskega dne. Med mašo so otroci zaigrali igrice, pri kateri so ugotavljali, kako radi imajo starše, in kako radi imajo starši njih. Da je igrice tako lepo uspela, ima zasluge katehistinja s. Danijela, ki je pridno in vneto spodbujala otroke, da so se naučili in pripravili pravo predstavo.

Da se je ozračje velikonočnih praznovanj res podaljšalo skozi ves velikonočni čas, je sledila priprava in slovesnost svete birme in prvega svetega obhajila. V petek pred slovesnostjo birme je birmance obiskal birmovalec, novi novomeški prošt, prelat msgr. Božidar Metelko. Po pozdravu z gospodom županom in ključarji ga je gospod župnik pospremil pred oltar, kjer se je začelo srečanje z birmanci. Po pozdravu in uvodni molitvi so se okrog oltarja zvrstili birmanci po skupinah. Pokazali so veliko znanja, ki so si ga usvojili v letu priprave na birmo pod skrbnim vodstvom gospoda župnika, tako da je birmovalec

v zadovoljstvo vseh z veseljem sklenil predstavitveni del. Ob koncu je spodbudil tako starše, ki naj bodo birmancem še naprej v oporo kot prijatelji, kot botre, ki naj birmance spremljajo na poti krščanskega pričevanja. 22. aprila je ta zakrament prejelo 58 birmancev.

Naj del zahvale Danice Vavtar, ki se je ob koncu svete maše poleg nekaterih drugih v imenu staršev zahvalila za ta veliki dogodek, strne vse molitve in želje:

»Toda prejeli boste moč, ko bo sveti Duh prišel med vas in boste moje priče ... do skrajnih mej sveta.« (Apd I,8)

»Te besede vstali Jezus reče apostolom, preden gre v nebesa. Svetega Duha prejmemo pri svetem krstu, pri sveti birmi pa prejmemo njegovo potrditev in dopolnitev z vsemi darovi.

Priprava na sveto birmo ima zelo velik pomen. Mineva leto dni, odkar smo starši letošnjim birmancem pri sveti maši podarili KNJIGO ŽIVLJENJA – SVETO PISMO, ki je temelj naše krščanske vere. Prek Božje besede, zapisane v Svetem pismu, so se birmanci s svojimi duhovniki in kateheti vsa leta pripravljali na prejem tega zakramenta. Med pripravo na sveto birmo se otroci začno obračati vase, srečajo se s svojim duhovnim življenjem, začnejo se zavedati odgovornosti in dolžnosti.

Nekoč je don Bosko zapisal, da glasbe mladih src ne poslušamo

z ušesi, ampak s srcem. Tako se moramo predvsem starši znati poglobljati v njihove duše, jim znati prisluhniti v razvojnem obdobju ter pravilno razumeti in ovrednotiti njihovo doživetje sveta. In kako pomembno je v teh letih razumevanje desetih BOŽJIH ZAPOVEDI, ki so povezane s celotnim razvojem mlade osebnosti. Ob dobrem poznavanju le-teh začnejo mladi pravilno oblikovati svojo osebnost., osvajati prave krščanske vrednote. In del teh vrednot postajate tudi vi, dragi birmanci.

Zato moramo te vrednote v mladih vzpodbujati, da bodo odrasli v odgovorne osebe in bodo začutili, da so poleg materialnih dobrin potrebne tudi duhovne vrednote, vera v Boga.

Prejem zakramenta svete birme je odgovorno in zrelo postopno vstopanje mladih na njihovo samostojno življenje – življenje kristjana. Tukaj med nami ste birmanci danes preko predstavnikov Cerkve prejeli darove svetega Duha – to je poseben Božji poseg v mlade, zakrament odraslosti in posebno znamenje, da ste sposobni hoditi po Jezusovih stopinjah. Sveti Duh je vam, birmancem, dal moč, da boste znali braniti krščansko vero, s svojim zgledom pa boste oznanjali Evangelij in tako sebe ter druge vabili k Bogu«

Med prvomajskimi prazniki so se - po stari navadi - nekatere družine iz naše župnije podale na počitniški vikend v okrilje pohorskih gozdov in tam preživele prijetno duhovno osvežujoče dneve.

Predvsem otroci in mladi iz Šentruperta so kar nekaj mesecev opazovali, večkrat pa tudi priskočili na pomoč, ko se je v župnijski garaži nabirala vedno večja količina plastičnih zamaš-

kov. – A pojdimo lepo po vrsti: Župnik in dekan Mirko Simončič je skupaj s s. Danijelo HMP in še nekaterimi sodelavci sprožil tako rekoč vseslovensko akcijo zbiranja plastičnih zamaškov – pa ne le zaradi skrbi za čisto okolje ali podobnih ekoloških nagibov, tudi ne zaradi novih tržnih niš v skrbi za zaslužek. Prvi in edini namen je bil vzpodbuditi čut do sočloveka: »En zamašek je kot kaplja; ko jih je veliko, je dež, izvir, reka in morje.« Za odkup zbranih zamaškov smo se povezali z domačim podjetjem Plasta, preko slovenske Karitas pa 'zaslužek' podarili in ob pomoči donacije podjetja Plasta 11-letni deklici iz novomeške regije, ki je paraplegik, pomagali kupiti dvigalo. 12. maja smo tako na kamion naložili 3.400 kg zamaškov. Akcija se še nadaljuje – in morda bo tale objava pripomogla k še večjemu zbiranju – in s tem dobremu delu.

Tudi slovesnost prvega svetega obhajila je v nedeljo, 20. maja, potekala v znamenju praznovanja cele župnije. 22. prvoobhajanecev se je ob pomoči s. Danijele skozi vse leto pripravljalo na ta veliki dogodek in ga končalo sebi v veselje, staršem pa v ponos.

Z udeležbo na Čarnem jezeru 2. junija v Ljubljani na Rakovniku pa so veroučenci sklenili veroučno leto. Tako smo zaozkrožili še en krog spoznavanja naše vere in načina življenja, ki pa ga bomo morali pri sebi ovrednotiti in osmisliti.

Naj bodo počitnice in dnevi dopustov čas za sprostitvev in 'polnjenje baterij', da bomo ostali odprti za Boga in bližnje.

Marko Suhoveršnik

foto M. Kapus

foto M. Suhoversnik

Sprehodi med ...

SPREHOD PO POTEH JURIJA PL. SLATKONJE:

»MOŽ POBOŽEN, SKROMEN, NEOMADEŽEVAN ...«

»Z eno samo roko vas porinem čez svetega Štefana streho, ki stoji sredi mesta!« je v Levstikovi pripovedki dejal Martin Krpan ministru Gregorju, ko mu je ta očital, da državi dela škodo. Mogoče je imel Levstik v pisanju te prisposode v mislih kaj več kot samo velikost te izjemne dunajske sakralne arhitekture. V cerkvi sv. Štefana so namreč shranjeni posmrtni ostanki enega od duhovnih velikanov s takratne Kranjske, za katerega so Dunajčani na njegovi nagrobni plošči latinsko zapisali: »Jurij pl. Slatkonja, po rodu Kranjec, doma iz Ljubljane, rajnega presvetlega cesarja Maksimiljana svetnik in kapelnik; mož pobožen, skromen, neomadeževan, ki je kot čast škofovstva presešel vse svoje prednike ...« Še lepši spomin na Slatkonjo, njihovega prvega škofa, pa so Dunajčani ohranili z živo glasbeno tradicijo, ki ji rečejo: 'Wiener Sängerknaben'-Dunajski dečki.

Ko je bil Jurij Slatkonja star 19 let, se je leta 1475 vpisal na dunajsko artistično fakulteto, po končani šoli je postal ljubljanski kanonik in novomeški prošt. Njegovi znanci in prijatelji so ga menda klicali 'Chrysippus', kar naj bi pomenilo 'zlati konj' in zaradi tega je novomeška prošnja po njem dobila grb z zlatim konjem. Leta 1495 je na dunajskem dvoru postal kaplan in kantor. Tri leta kasneje je Maksimiljan I. ustanovil dvorno kapelo in leta 1500 je Slatkonja postal sam kapelnik. Na Dunaju je s cesarjevo pomočjo začel

vabiti najboljše glasbenike tedanjega časa iz takratne Flandrije, Italije in Salzburškega. Menda je Slatkonja na Nizozemskem slišal peti odlični zbor in takega je želel voditi tudi sam. Glasbeni repertoar je razširil tudi na posvetno glasbo in vabil k sodelovanju tudi neklerike, pišejo raziskovalci njegovega dela. Da bi zbor vedno imel tudi dovolj mladih pevcev, je ustanovil še zbor kapelskih dečkov, ki so bili predhodniki današnjih svetovno znanih Dunajskih dečkov. S tem zborom so delali znameniti glasbeniki: Mozart, Salieri, Bruckner itd. Pri njih sta prepevala tudi kasnejša skladatelja Franz Schubert in naš Jakob Petelin.

V dunajski Hofmusikkapelle, tam za vrati nekdanjega cesarskega dvora, tam blizu slovenskega veleposlaništva, kjer znajo današnje goste postreči tudi s šentruperskim Brcarjevim cvičkom, tam živi spomin na nekdanjega šentruperskega župnika in novomeškega prošta Jurija Slatkonjo. Dunajski dečki že od leta 1498, ko jih je nekdanji šentruperski župnik ustanovil, vsako nedeljo pojejo pri sveti maši v cesarski kapeli. Zanimanje za to mašo je tudi zaradi tega zbora presešlo zmožnosti razmeroma majhne cesarske kapele. Če si vnaprej ne zagotoviš vstopnice, je potrebno kar nekaj časa pred mašo čakati v vrsti. Lahko si zadovoljen s stojiščem ali sedežem brez pogleda na orkester in zbor. Za tisto nedeljsko pozno aprilsko dopoldne je bila v dunajski

Nagrobni spomenik Juriju Slatkonji v katedrali sv. Štefana na Dunaju

dvorski kapeli napovedana Haydnova sveta maša in glasovi Dunajskih dečkov, enega najstarejših otroških zborov na svetu. Izbrani soprani in alti dečkov, ki jih danes pazljivo izbirajo na različnih koncih sveta, so skrivnost evharistije še povečali. Tisti dve uri si bil lahko v mislih s komerkoli, tudi s tistim 'pobožnim, skromnim, neomadeževanim ...'

Dunajski dečki so danes cenjena 'blagovna znamka' Dunaja in Avstrije, ki se ne sramuje slovenskega porekla svojega

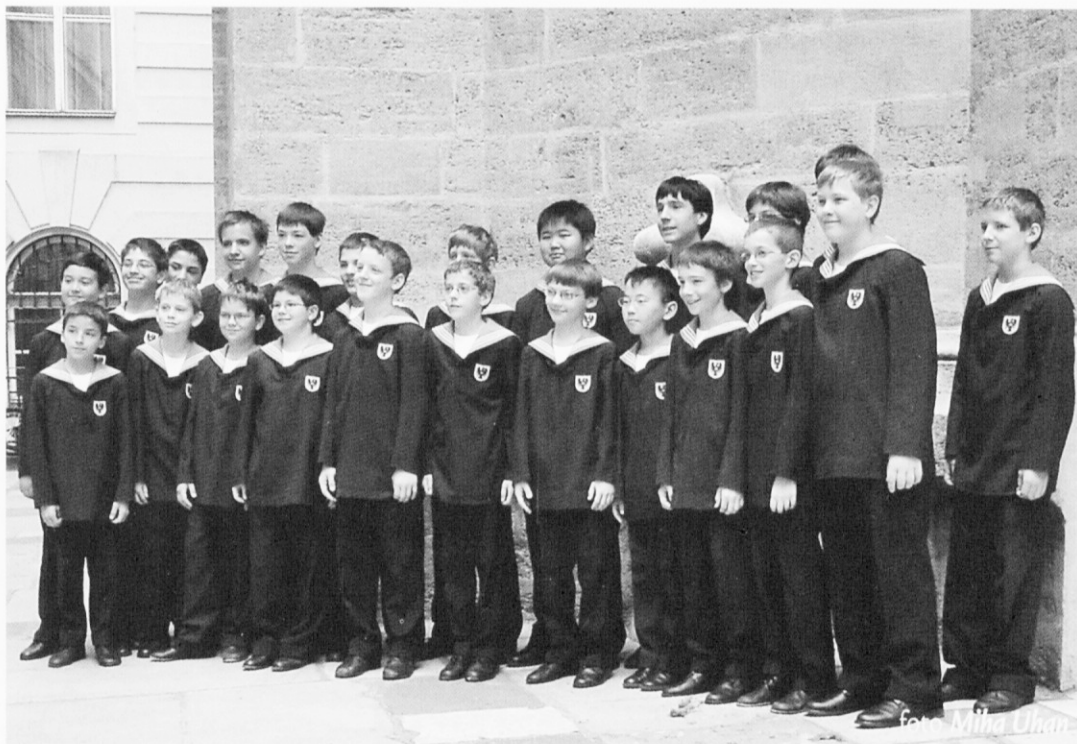
ustanovitelja Jurija Slatkonje. Gre za okoli sto mladih pevcev, ki so razdeljeni v štiri koncertne zборе pod istim imenom. Na leto odpojejo okoli 300 koncertov pred približno 500 tisoč poslušalci: Vsaka koncertna skupina je vsako leto okoli deset tednov na koncertni turneji po celem svetu.

Ali ni to koncertni izziv tudi za Šentrupert, kjer je pred približno petsto leti v takratnem župniku Juriju Slatkonji morda že zorela želja po takem zboru?! Šentrupert je v preteklih nekaj

letih že pokazal, da zna organizirati velike koncertne dogodke. Pobuda za koncert Dunajskih dečkov v cerkvi sv. Ruperta bi bila lahko izziv in merilo kulturnega organizacijskega potenciala nove občine. Prepričan sem, da bi se dosegla podpora tovrstnemu projektu tudi v širšem prostoru, na primer škofiji Novo mesto, kjer je spomin na njihovega drugega prošta močno prisoten. Glasovi tega zbora bi v okolju Šentruperta verjetno precej drugače izzveneli, kot so pred leti izzveneli npr. ameriški spirituali in gospeli ali topotanje škornjev plešočih kozakov na minulih koncertnih prireditvah v Šentrupertu.

Jože Uhan

Dunajski dečki 29. aprila 2007 pred Hofmusikkapelle na Dunaju

VESELA GORA IN NOVI DOKAZI O NAJSTAREJŠI POSELITVI OKOLICE ŠENTRUPERTA

Mirnska dolina z okolico Mokronoga je pričela dobivati pomen že konec 9. stoletja in zlasti v 8. stoletju pred našim štetjem, ko se je pri nas postopoma uveljavilo železstvo, ki je predstavljalo ekonomsko hrbtenico tedanjega gospodarstva. To cvetoče obdobje naše prazgodovine v strokovnem smislu delimo na starejšo železno dobo ali halštatsko in mlajšo železno dobo ali laten. Slednje v materialnem in duhovnem svetu značilno obeleži prihod keltskega prebivalstva in se konča z ostro prelomnico ob koncu 1. stoletja pred našim štetjem. Takrat je domače staroselsko prebivalstvo prisiljeno zapustiti utrjena gradišča in se zaradi novih upravno-političnih, gospodarskih in predvsem strateških vzrokov, ki so jih vsilili novi rimski gospodarji, preseliti v nova ustanovljena mesta in manjša naselja v nižinah in ob cestah. Površinska ležišča železove (limonitne) rude so tako že ob izteku pozne bronaste dobe (v času kulture žarnih grobišč) vzbudila pozornost najstarejših metalurgov. Pomembne arheološke najdbe iz dolin Mirne, Temenice in Radulje pa so pritegnile prve raziskovalce naše prazgodovine in že zelo zgodaj našle pot v strokovno terminologijo. Mokronoška skupi-

na je na primer kot poseben del tako imenovane kulture žarnih grobišč izpostavljena nasproti mariborsko-ruški (Gabrovec 1960, 113). Za našo obravnavo je zlasti zanimiv 'mokronoški' del keltsko-latenske kulture v Sloveniji, ki je ravno zaradi tipičnih najdb pogosto pritegnjena v širše primerjave (Gabrovec 1966, 181; Gabrovec 1974, 216). Naj kot zanimivost omenim že pred stoletjem izkopavano

latenskodobno plano grobišče na Pašniku nad Ribjem, imenovano tudi Vidmarjev grad; njena izkopavanja so že ob odkritju vzbudila veliko pozornost zaradi prvih odkritih latenskih (oziroma keltskih) grobov na Slovenskem.

Vesela Gora je kot 'manjše prazgodovinsko gradišče' z dokaj uničenimi nasipi ob cerkvi sv. Frančiška vzbudila pozornost Pečnika in Stekla-

Lončeni svitki, del keltskega kuhinjskega inventarja
Foto Arhiv ZVKDS OE NM

Ostanki opreme za prejo in tkanje; lončen vijček in lončena utež za statve
Foto Arhiv ZVKDS OE NM

se že pred I. svetovno vojno. Bolj zanimive za tedanje 'raziskave', ki so mejile na lov za zakladi, so bile gomile na jugovzhodnem pobočju. Samo gradišče pa je bilo prvič raziskovano šele ob koncu osemdesetih let minulega stoletja. Takrat je Borut Križ v okviru nacionalnega raziskovalnega projekta *Utrjena prazgodovinska naselja na Dolenjskem* na podrtem obzidju gradišča zahodno od cerkve opravil manjše sondiranje in pri tem odkril več netipičnih fragmentov prazgodovinske keramike, ki so bili okvirno uvrščeni v čas starejše železne dobe.

Pred nekaj tedni pa je po dokaj običajni poti – to je z arheološkim nadzorom do novih arheoloških podatkov prišla Območna enota zavoda za varstvo kulturne dediščine. Ob zemeljskih delih na trasi novega vodovoda Vesela Gora – Škrljevo je bila v preseku strojnega izkopa med cerkvijo in lokalno cesto odkrita plast močno prežgane ilovice in drobci prazgodovinske lončenine. Odkritju so sledila teden trajajoča interventna zavarovalna izkopavanja, ob katerih je bil potem ročno izkopan in raziskan prazgodovinski stanovanjski objekt. Ker teren v smeri proti vzhodu pada, je bil objekt z zahodno stranico vkopan v pobočno laporno skalno osnovo, a se je – žal – le delno ohranil. Vsaj polovico – torej ves spodnji del, je odnesel že omenjeni strojni izkop in že omenjena lokalna cestna po-

vezava. Kljub temu smo na podlagi nekaterih značilnih odlomkov lončenine ugotovili, da je hiša propadla tik ob izteku I. stoletja našega štetja. Zaradi velike količine zoglenelih ostankov ostrejša in sten – tega v osnovi lesenega in v požaru uničenega objekta, se bo dalo z radiokarbonsko analizo oglja fazo uničenja tudi absolutno datirati. Predvidevamo, da je bil objekt v osnovi pravokoten in na vkopanem delu dolg 5,5 metrov, ohranil pa se je le v širini približno dveh metrov. Tla so bila iz splane ilovice, stene pa iz lesenih desk, na debelo zamazanih z ilovico, ki se je v požaru tako prepekla, da so se odtisi desk na nekaterih kosih še lepo ohranili. V kotu hiše je bilo ognjišče s številnimi svitki (slika 1). Lončeni svitki so bili nekakšna stabilna podlaga, na katere so postavili lonce, da se pri kuhi niso prevrnili. Poleg velike količine razbitih loncev, ki jih bomo v restavratorski delavnici našega zavoda uspeli ponovno rekonstruirati (slika 2), sta kot del kuhinjskega inventarja zanimiva dva kamna brusa (slika 3). Tovrstni brusni kamni so kot del bojevnikove osebne opreme pojavljajo tudi v grobovih tega časa. Kelti so namreč v moške grobove poleg osebnih predmetov obvezno prilagali tudi orožje ter hrano in tudi predmete, s katerimi se je ta oprema vzdrževala. V nasprotnem vogalu objekta je bil ohranjen lončen vijček za prejo volne in nekoliko poškodovana lončena utež

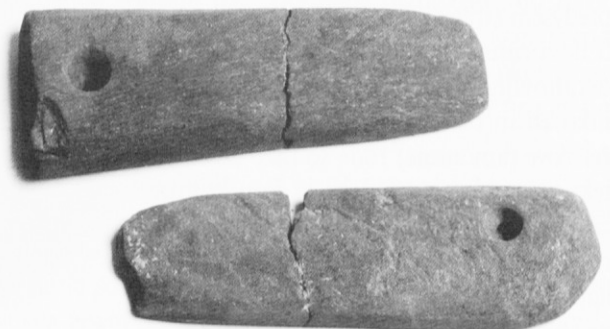
Lončena posoda po restavratorskem posegu
Foto Arhiv ZVKDS OE NM

za vertikalne statve (slika 4). Tkanje in preja volne sta torej v tem času predstavljala hišno opravilo, ki ga je vsako gospodinjstvo nujno potrebovalo.

Nekaj v objektu odkritih loncev je narejenih že po rimskih vzorih. Ali je objekt zgorel zaradi rimske intervencije ali zgolj zaradi precej običajnega požara, pa z arheološko metodo – žal – ne moremo ugotoviti. Tudi o samih lastnikih teh drobnih najdb nam arheologija ne pove dosti. Droben, a dragocen vpogled v vsakodnevne stiske takratnega malega človeka nam ponuja nagrobnik Lucija Bajbija Sempronija in njegove žene Eskinge iz Kamnja pri Šentru-

pertu. Ta skoraj sočasni nagrobnik (sredina I. stoletja našega štetja) ni zanimiv le zaradi keltskega ženskega imena Eskinga, marveč tudi zaradi nerodnega lokalnega posnemanja takratnih rimskih vzorov. Ta se ne kaže le v treh paralelnih obrobah napisanega polja, zaključenim s trikotnikom, ki posnemajo zatrep rimske grobne stele, in v okorno izdelanih črkah. Zlasti zanimivi so slabo znanje pravilne latinščine ter napačna latinska roditeljska in neobičajna imenovalniška raba ob imenovanju postavitelja – *L.(uci) Baibi Semproni*.

mag. **Uroš Bavec**,
višji konzervator

Dva kamnita brusna kamna, del keltskega kuhinjskega inventarja
Foto Arhiv ZVKDS OE NM

Kulturni utrip

KAJ VSE ZMORE ŽENSKA KMEČKA ROKA

Društvo kmečkih žena je s svojim Podruštvom Šentrupert – mimogrede: naredili so si simbolično ime Tavžentroža – pripravilo vablivo razstavo *Kaj vse zmore ženska kmečka roka*. Veliko število obiskovalcev je nagradilo žensko prizadevnost. Razstava dobrot na kmečkih mizah je bila pestra in vabljiva; vsi ti izdelki so kar izzivali kmečki turizem, ki bo lahko pritegnil popotnike le tako, da jim bo ponudil nekaj izvirnega.

Raznovrstna jedila so dopolnjevali tudi ostali izdelki pridnih rok naše kmečke žene; prav vablivo bi bilo, da bi bilo vse to stro-

kovno ocenjeno in bi skozi izobraževanje tudi iskali najbolj značilne spominke občine Šentrupert.

Program je spretno povezovala predsednica podruštva Vida Končina - ni manjkalo takšnih in drugačnih pozdravnih besed in pesmi iz številnih ženskih grl. Ker je bila prireditev mišljena tudi kot počastitev materinskega dne, bi se spodobilo, da bi se ženskim glasovom pridružili tudi moški glasovi – pa niti ne bi bilo treba daleč iti, saj sta v Šentrupertu vsaj dva že uveljavljena moška zbor – in za oba sem prepričan, da ne bi odklonila sodelovanja.

POLICIJSKA POSTAJA

Navajeni smo že, da gledališka skupina pri Kulturnem društvu Šentrupert vsako leto pripravi gledališko predstavo. Kaže, da so vse sile vložili v obnavljanje kulturnega dogodka pretekle sezone – zelo uspešne predstave Grevah lahko na morje? Vrzel je zapolnila gledališka skupina iz Prečne s komedijo Policijska postaja.

Odlični igralci so publiko nadvse zabavali. Ker pa je bilo poleg satire tudi precej elementov burke, si igre ne bi zapomnili, če ne bi dela napisal igralec in režiser Franci Plut – ki je tudi tako ostal zvest v Šentrupertu, saj vsako leto s svojo gledališko skupino obišče kraj, v katerem je pridobil osnovnošolsko izobrazbo. Glede na številne uspehe vse tako kaže, da je Francija Pluta vonj po gledaliških deskah zajel že v rani mladosti v Šentrupertu.

DRUGO SREČANJE LJUDSKIH PEVCEV

Društvo Mavrica Šentrupert – vodi ga dipl. inž. Maks Kurent – je sredi aprila povabilo na Drugo srečanje ljudskih pevcev. Sodelovali so ljudski pevci Zarja iz Račne pri Grosupljem, ljudski pevci Fantje z vasi iz Škocjana, Ragle iz Trebnjega in seveda Vaški pevci iz Šentruperta, ki so bili organizatorji. Vse glasbene skupine so dokazale, da se da z ljubeznijo tudi v bučnem svetu glasbe ohranjati ljudsko pesem. Še posebej, če je zapeta iz srca, kot je bila na tej prireditvi pri vseh skupinah.

Spomnili so se tudi nedavno umrlega ustanovnega člana Društva Mavrica dipl. inž. Nika Kurenta.

Jože Zupan

Kresovanje

NEBESA 2007

Nebesa – razgledna točka na razpotegnjenem Homu, najvišji hrib naše nove občine Šentrupert, že nekaj let postajajo osrednji družabni dogodek s kresom – ob prvem maju – nekdanj samo delavskem prazniku, danes pa tudi počastitev obletnice priključitvi Evropski skupnosti. Še posebej, ker je bilo prvo kresovanje prav pred štirimi leti, ko smo vstopili v evropsko skupnost narodov, kot osrednja počastitev občine Trebnje. Že od takrat je organizator te zahtevne prireditve Zmajarsko društvo Prelet; odgovornost organizatorja se kaže tudi v spoznanju,

da gre za odprto kurjenje v naravi, kjer so prisotni ljudje. Tako je že pomembna postavitev kresa v obliki na glavo obrnjene piramide. Ker začnemo kuriti z vrha, kres enakomerno lepo gori vse do jutra. Seveda je potrebno zagotoviti tudi požarno varnost, ki nam jo vedno zagotavljajo domači gasilci – prostovoljci. Tudi brez agregata za električno energijo ne gre, saj je električni tok v Nebesih zelo slab; tako je že tudi na prireditvi zmanjkalo vode zaradi izklopa črpalk za vodo. Seveda pa bi bilo tudi zelo težavno brez pomoči Staneta in Fani Boršnar, lastnikov kmetije Nebesa, saj se prireditev odvija na njunem posestvu in tudi v prostorih do-

mačije. Ob vsem tem pa nam lahko zagode še vreme, zato moramo pripraviti vsaj nekaj pokritega prireditvenega prostora.

Letošnja prireditev je potekala ob zvokih pomlajenega domačega ansambla Svit, nastopi mladih glasbenih skupin trio Šantej, ansambla Nemir in harmonikarja Gašperja. Seveda se nam je pridružil tudi naš prvi župan Rupert Gole in z nagovorom izrazil najboljše želje za vse obiskovalce in za razvoj naše občine.

Obiskovalci pa so se lahko okrepčali z značilno domačo hrano in pijačo, a tudi kruha iz

krušne peči Turistične kmetije Nebesa do zgodnjih ur ni zmanjkalo.

Vsem, ki so pomagali pri prireditvi, se ponovno zahvaljujem. Hvaležen pa sem tudi obiskovalcem, ki so se zbrali v tako velikem številu.

Zmajarsko društvo Prelet pa že načrtuje pestro prireditev za drugo leto, ki bo že peta po vrsti.

Torej: Vidimo se v Nebesih v letu 2008 s peštrim programom!

Anton Peterlin, predsednik

NEKAJ JE V ZRAKU

Vzdih in izdih ... pa spet vzdih ... izdih ... ki mu sledi ponoven vzdih, saj se nikoli več zares ne konča ... To je ritem dihanja, ritem srca, ritem življenja, ritem, ki ga uboga ves planet. Ritem glasbe je umetniško preoblikovanje ritma dihanja in hodi z njim z roko v roki. In kdaj se zgodi sotočje teh različnih ritmov? Takrat, ko je energija prava. Takrat, ko je nekaj v zraku.

In kaj je bilo v zraku na sobotni večer 26. maja v našem pomladno prebujenem Šentrupertu? Tisto 'nekaj' so bili tega večera Mateja Ramovš, Mateja Gorenc, Katja in Manca (ki smo jo v prejšnji številki brez njene dovoljenja prekrstili v Marjanco) Podlogar ter kitarist Lovro Jevšek, člani skupine Cantamus, ki so v telovadnici OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert priredili koncert z naslovom, sponoženim iz pesmi Toneta Pavčka: Nekaj je v zraku. Na priljubljenost in prepoznavnost Cantamusa med domačimi je kazala polna telovadnica; tudi tokrat je skupina upravičila svoj sloves in

navdušila s petjem in z mladostno svežino. Pridružili so se jim tudi prijatelji z Mirne, ki so z instrumentalno spremljavo poskrbeli, da je izlet v svet glasbe še lepše izzvenel. Simpatična dekleta pa so tudi s svojo zunanjo podobo poskrbela, da je koncert izžareval barve ljubezni: rdeča oblačila so bila povsem v kontekstu! Njihov repertoar je bil sestavljen iz avtorskih pesmi, pa tudi iz pesmi drugih izvajalcev – tako slovenskih kot tujih. Člani Cantamusa so se na ta koncert dolgo in temeljito pripravljali; poleg rednih vsakotedenskih vaj so se v marcu celo odpravili na intenzivni pevski vi-

kend v Veržej – vse to je pripomoglo k ubranemu zvenenju njihovih čistih glasov. Osebnost se me je najbolj dotaknila pesem No need to argue, njeno baladno melodijo je, seveda ob spremljavi glasov vseh ostalih članic, pristno in zelo doživeto interpretirala solistka Manca s svojim temnim altom. Koncert so popestrili tudi predvajani posnetki najmlajših, ki so modro 'pofilozofirali' o ljubezni in kar po vrsti priznali, kako zelo so že v teh rosnih letih zaljubljeni!

V drugem delu koncerta je občinstvo usvojil karizmatični fantovski oktet Pushlushtae; njihovi člani so zbrani z vseh vetrov, družijo jih izvirnost, smisel za humor in seveda veselje do petja. Ob koncu so vsi navzoči poželi stoječe ovacije – bravo, Cantamus, bravo Pushlushtae!

Za to, da se realizira tako enkratni koncert, je treba imeti

glavo in srce na pravem mestu. Zamisel in navdih sta prvi pogoj, potem pa pridejo na vrsto organizacija, cvetlični aranžmaji, oblikovanje plakatov in programskih listov, skrb za ozvočenje, postavitev scene ... Oseba, ki je vse to s svojim zanosom, smislom za detajle in občudovanja vrednimi organizacijskimi sposobnostmi povezala v celoto, je Mateja Ramovš, ki si zasluži iskrene čestitke. Ob strani pa je Cantamusu ves čas stala tudi občina Šentrupert na čelu z županom Rupertom Goletom, pa šola in številni sponzorji.

Hvala vsem nastopajočim, da so nas v obdobju študijskih izpitov, mature, pa med vsakdanjo naglico in obveznostmi odpeljali s sabo na glasbeni otok. Z veseljem gremo z vami tudi prihodnjic!

Andreja Udovč

ŠIVALNI STROJI Z MIRNE

Zgodovine razvoja Mirnske doline nikakor ne moremo začeti drugače, kot da omenimo Tovarno šivalnih strojev na Mirni; njen ustanovitelj je bil gospodarstvenik Franjo Bulc s široko razgledanostjo in s številnimi znanstvi v gospodarskem svetu. 1954. leta je začel v nedokončanem združenem domu s skupino delavcev sestavljati šivalne stroje.

Spomin na sicer krajše življenje Tovarne šivalnih strojev Mirna bi lahko precej zbledel, če ne bi nekdanji direktor Rudi Žibert sklical iniciativne skupine, v kateri so bili še Janez Kovačič, Srečko Križnik, Dušan Zakrajšek, Sašo Bončina, Branko Sladič in Franci Bartolj, da bi organizirali srečanje ob 50-letnici začetkov življenja Tovarne šivalnih strojev Mirna. Rezultat njihovih prizadevanj je obujen spomin in obsežen zbornik *Šivalni stroji z Mirne*.

Marsikateri Šentrupercan je našel zaposlitev v tej tovarni; med drugim je bil nekaj časa direktor tudi dipl. inž. Maks Kurent, vidno vlogo v njej pa je odigral tudi nekdanji predsednik sveta KS Šentrupert dipl. inž. Franci Bartolj; iz njegovega prispevka povzemam nekaj misli:

»Kot študent strojništva sem v letih od 1962 do 1964 opravljaj obvezno počitniško prakso, po diplomami leta 1965 pa sem se v Tovarno

šivalnih strojev na Mirni tudi zaposlil.

Rad bi prikazal, kako je bila že za tisti čas na visoki ravni organizirana proizvodnja šivalnih strojev. Šivalni stroj je zahteven tehniški izdelak, saj je imel prek šestdeset sestavnih delov, zato je bila temu primerno že takrat organizirana industrijska proizvodnja, njeni principi pa še danes veljajo; vendar pa takrat ni bilo tako modernih strojev za obdelovanje in tudi ne računalnikov, kot jih imamo danes.

V proizvodnem procesu so bili namenski stroji za struženje, rezkanje in brušenje ter stružni polavtomati za izdelavo drobnih delov. Tovarna je imela poseben oddelek toplotne obdelave in lakirnico.

Za posodabljanje šivalnega stroja in vodenje tehnološkega procesa je imela tovarna konstrukcijski, tehnološki in kontrolni oddelek. Kakovost je bila izredno pomembna, saj je bil vpeljan vhodni, medfazni in končni nadzor posameznega sestavnega dela in sklopa.

Takratni vodilni delavci, konstruktorji, tehnologi, kontrolorji proizvodnega procesa in tudi drugi zaposleni

delavci so imeli ogromno tehničnega znanja. V tej tovarni se je izučilo nešteto kovinarjev in finomehanikov. Tehniki in inženirji so si pridobili mnogo delovnih izkušenj in praktičnega znanja. Tovarna šivalnih strojev Mirna je bila v tistem času nekakšna šola za kadre.

Splet različnih vzrokov pa je pripomogel, da se je Tovarna šivalnih strojev Mirna 1969 pripojila k IMV Novo mesto, kjer je z razpoložljivimi kadri zelo hitro in uspešno osvojila

proizvodnjo sestavnih delov za avtomobilsko in prikoličarsko proizvodnjo.

Prepričan sem, da je Tovarna šivalnih strojev Mirna kljub relativno kratkemu delovanju upravičila svoj obstoj in da gre velika zahvala organizatorjem proizvodnje, saj so takrat začeli gojiti in razvijati industrijsko miselnost v širši Mirnski dolini, kar je tudi omogočilo hitrejši razvoj novo nastajajočih podjetij.«

NAŠI KRAJI IN LJUDJE SKOZI OBJEKTIV JANEZA JANEŽIČA

To je bila odmevna prireditev v knjižnici na Mirni, saj je tudi v Šentrupertu poznani snemalac Janez Janežič za domoznansko zbirko podaril številne posnetke svojih opazovanj vseh krajev Temeniške in Mirnske doline.

Prireditev je bila tudi šentrupersko pobarvana, saj so predvajali Janežičev film *Od žetve ajde do kruha*, sneman v Dragi, ter Mandljeva kovačija v Sotli, obrobna domačija občine Šentrupert. Zato je prav, da prireditev omenimo tudi v glasilu ŠentRUPERT, hkrati pa v imenu bralcev **čestitamo snemalcu Janezu Janežiču ob njegovem okroglem življenjskem prazniku!**

NA SONČNI STRANI ŠOLE

Bralno društvo je predstavilo knjižno novost Franceta Žagarja *Na sončni strani šole*. To je že druga avtobiografska knjiga dr. Franceta Žagarja, ki je v slovenskih šolah najbolj poznan kot pisec večkrat ponatisnjenih jezikovnih priročnikov, svojo profesorsko pot pa je pred skoraj 50 leti začel v Šentrupertu.

V knjigi je zbral svoja opažanja in dogajanja v osnovni šoli in tudi s fakultete, saj je bil dolga leta profesor didaktike na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Ti spomini pa nehote oblikujejo tudi pisateljevo podobo; že zgodaj je namreč spoznal, da vseh problemov v vzgoji in življenju ni mogoče reševati s pametjo, ampak jih rešujemo tudi s srcem.

Knjiga je izšla v založbi Karantanija, naslovnico je oblikoval naš župan Rupert Gole, krasijo jo Rešičeve ilustracije iz dela *Pozdravljeno, zeleno drevo*. 6. junija sta jo v OŠ dr. Pavla Lunačka predstavila kulturna animatorka Petra Krnc in urednik ter vodja podružnice Bralnega društva Jože Zupan. V kulturnem programu pa sta nastopili še učenki Alma Zupan in Ana Anderlič, obe pa je spremljal pianist Zoltan Peter.

KULTURNI UTRIP V ŠOLI

Poročilo o kulturnih dogodkih bi bilo precej daljše, če bi vključili še številne kulturne dogodke, ki so se zvrstili v šoli. To so najprej prireditve za starše v vrtcih, prireditve posameznih oddelkov za starše, posamezni oddelki se predstavijo drugim oddelkom, posebej odmevna pa je bila predstavitev *Bili smo ustvarjalni*; med njimi je še posebej izstopala predstavitev zgodovinske naloge *Ko še ni bilo mobilotov*; nalogo predstavljamo v Šolskem utripu. Za 26 učencev devetletke pa je bil prav gotovo najbolj vznemirljiv dogodek, ko so se poslovili od šole – valeta. K prazničnemu vzdušju je prav gotovo pripomogel tudi plesni učitelj Tilen, prvi generaciji je posvetila pozornost razredničarka Simona Koščak; slovesen ton prireditvi pa sta dala ravnateljica Apolonija Rugelj in župan Rupert Gole, saj je to prva generacija v občini Šentrupert. Učenci, ki pa so se v teh dneh razšli po srednjih šolah, kjer bodo nadaljevali osnovno šolanje.

Med sklepnimi dejanji je bila tudi podelitev bralnih značk – šentruperski bralci so med redkimi v državi, ki lahko berejo tudi po dveh ali celo treh programih; razumljivo je, da je za drugo ali tretjo bralno značko knjiga. Sklepna prireditev pa je že imela vonj po počitnicah ...

KONCERT UČENCEV GLASBENE ŠOLE TREBNJE

Glasbena šola Trebnje s svojo razgibano dejavnostjo, saj ima skoraj 300 učencev, že dolga leta napolnjuje kulturne programe na vseh krajih nekdanje občine Trebnje.

Koncert 10. junija v OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert pa je uresničil dolgoletno željo, da bi se samostojno predstavili vsi učenci, ki obiskujejo šentrupersko šolo, obiskujejo pa tudi Glasbeno šolo Trebnje. V preteklosti je bilo to težje uresničiti, ker še ni bilo toliko učencev Glasbene šole Trebnje, kot jih je zdaj. Tokrat se je pod vodstvom štirinajstih mentorjev Glasbene šole Trebnje predstavilo 29 mladih glasbenikov na dvanajstih instrumentih z različnimi povezavami, a po pripovedi ravnateljice prof. Tatjane Mihelčič Gregorčič to niso bili vsi, saj nekateri zaradi zadržanosti niso mogli nastopiti.

Vzpodbudno pa je, da se na regijskih, državnih in mednarodnih tekmovanjih uveljavljajo tudi učenci iz Šentruperta – med nagrajenci na mednarodnem tekmovanju je bila v violini Alma Zupan s srebrnim priznanjem, Ana Anderlič pa je na državnem tekmovanju dobila zlato priznanje.

Prav gotovo, da bo odslej tudi tak koncert postal tradicionalen.

OBMOČNA REVIJA PREDŠOLSKIH, ŠOLSKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV

Število otroških in mladinskih pevskih zborov od vrtca dalje vsako leto narašča. Zato je Javni sklad RS za kulturne dejavnosti organiziral Območno revijo predšolskih, otroških in mladinskih pevskih zborov v novih občinah Šentrupert in Mokronog-Trebelno. Tako je 20. aprila v Šentrupertu šest zborov dokazalo, da se z vztrajnim delom da napredovati in razveseljevati generacije poslušalcev, saj so navadno take revije dobro obiskane. Tako tudi v Šentrupertu!

Jože Zupan

USPEŠNOST ŠENTRUPERSKIH UČENCEV V GLASBENI ŠOLI TREBNJE

V šolskem letu 2006/07 sta iz Šentruperta v Glasbeni šoli Trebnje z dosežki izstopali dve učenki: Ana Anderlič, učenka 4. razreda klarineta in 6. razreda klavirja, in Alma Zupan, učenka 2. razreda violine.

Ana Anderlič se je februarja udeležila regijskega tekmovanja mladih glasbenikov v Krškem. V kategoriji klarinetov je prejela zlato priznanje in se tako uvrstila na državno tekmovanje, ki je v marcu potekalo v Ljubljani in na Vrhniki. Tudi na državnem tekmovanju si je priigrala zlato plaketo in 3. nagrado. Njen mentor je bil Boštjan Dimnik, klavirska spremljevalka pa prof. Mirjana Tumpej.

Ana je delovala v komornih skupinah in pihalnem orkestru šole ter se pridno pripravljala za sprejemni izpit na srednjo glasbeno šolo. Uspešno ga je opravila in v novem šolskem letu bo nadaljevala šolanje klarineta na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani.

Alma Zupan pa je februarja Glasbeno šolo Trebnje uspešno predstavila na revialnem koncertu 13. mednarodnega tekmovanja *Mladi virtuoz* v Zagrebu, v maju pa se je udeležila I. mednarodnega tekmovanja mladih glasbenikov v Ljubljani. Tekmovalci so bili mladi glasbeniki iz desetih držav. Alma je v svoji starostni skupini prejela srebrno diplomo in 2. nagrado. Njena mentorica je prof. Andreja Zupanc, klavirska spremljevalka pa mag. Damjana Zupan.

Na zaključnem koncertu učencev Glasbene šole Trebnje (18. junija v Kulturnem domu Trebnje) so bili za dosežke v šolskem letu 2006/07 nagrajeni najuspešnejši mladi glasbeniki šole, med njimi sta bili tudi Ana in Alma.

Hkrati pa smo veseli, ker je iz Šentruperta vedno več učencev vključenih v Glasbeno šolo Trebnje. Minuli koncert učencev Glasbene šole Trebnje iz Šentruperta je pokazal, da bodo mnogi učenci lahko na prireditvah dostojno predstavljali občino Šentrupert.

Tatjana Mihelčič Gregorčič, prof. ravnateljica Glasbene šole Trebnje

Šolski utrip

Foto Antonija Berk Nemeč

TUDI V VRTCU ZNAMO MARIKAJ NAREĐITI

V vrtcu se pogovori in dejavnosti vrtijo okrog različnih tem; ena izmed njih se je nanašala na **oblačila**.

Pogovarjali smo se o tem, kako so bili ljudje včasih oblečeni (na tablo smo naredili časovni trak), iz česa so bila oblačila izdelana, obiskali smo šiviljo, ki nam je pokazala, kako se sešijejo obleke in kar pred našimi očmi je izrezala in sešila hlače.

Spomnili smo se tudi na naše dojenčke in na njihova oblačila. Dogovorili smo se, da bomo vsa

oblačila ročno oprali, tako kot so jih prale naše babice in prababice.

Videlo se je, da so otroci nestrpno pričakovali to dejavnost, saj so od doma prinesli kar nekaj predmetov, za katere so menili, da jih bomo pri tem potrebovali (ščipalke, otroški likalnik ...), čeprav jim tega s pomočnico vzgojiteljice nisva naročili.

Ko smo začeli prati, se je pokazalo, da je bila ta dejavnost otrokom res v veliko veselje. Komaj so čakali, da so prišli na

vrsto – in ko so oprali kos oblačila, ki so ga izbrali, so si želeli oprati še kakšnega.

Otroci so oblačilo oprali v vodi s praškom in mehčalcem, splaknili v čisti vodi, na koncu pa še obesili na stojalo za perilo.

Ko se je perilo posušilo, pa sem jim prinesla še likalnik, da je vsak otrok oblačilo, ki ga je opral, tudi zlikal. Otroci kar niso mogli verjeti, da lahko likajo s čisto pravim likalnikom.

Z otroki pa smo se še spre-

nili v modne kreatorje in manekene.

Iz časopisnega papirja smo si izdelovali oblačila; ko pa smo bili vsi oblečeni, smo pripravili še modno revijo. Marija je bila napovedovalka, jaz pa sem fotografirala. Otroci so se radi sprehodili po pisti in se z novo obleko pokazali ostalim otrokom.

Dnevi v vrtcu nam ob takih dejavnostih hitro minevajo.

Antonija Berk Nemeč,
vzgojiteljica

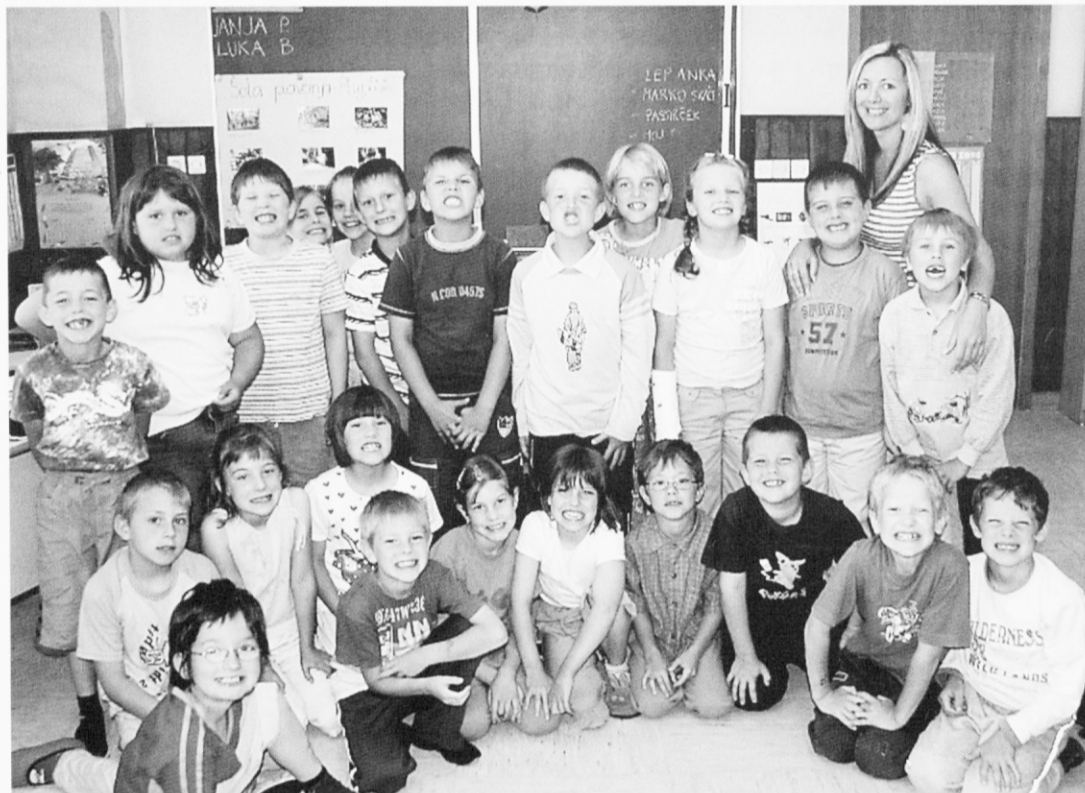

ČISTOČA ZOB — LEP IN ZDRAV NASMEH

Na OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert je tudi letos potekalo tekmovanje med razredi v higieni zob. Čistočo zob je preverjala zobna asistentka Bernarda Sever. Tekmovalo je šest oddelkov. Zmagali so učenci 2. razreda, ki so bili tudi že v lanskem letu najboljši. Ob stalnem spodbujanju staršev, zobne asistentke in razredničarke učenci postopoma osvajajo navado vsakodnevnega večkratnega čiščenja zob in tako pridobivajo eno izmed pomembnih higienskih navad. Podelitev nagrad je bila na prireditvi *Iz trebanjskega koša* 10. junija 2007.

Prav gotovo pa je za vsakega učenca posebej največja nagrada že lep in zdrav nasmeh.

Katja Kramer,
razredničarka 2. razreda

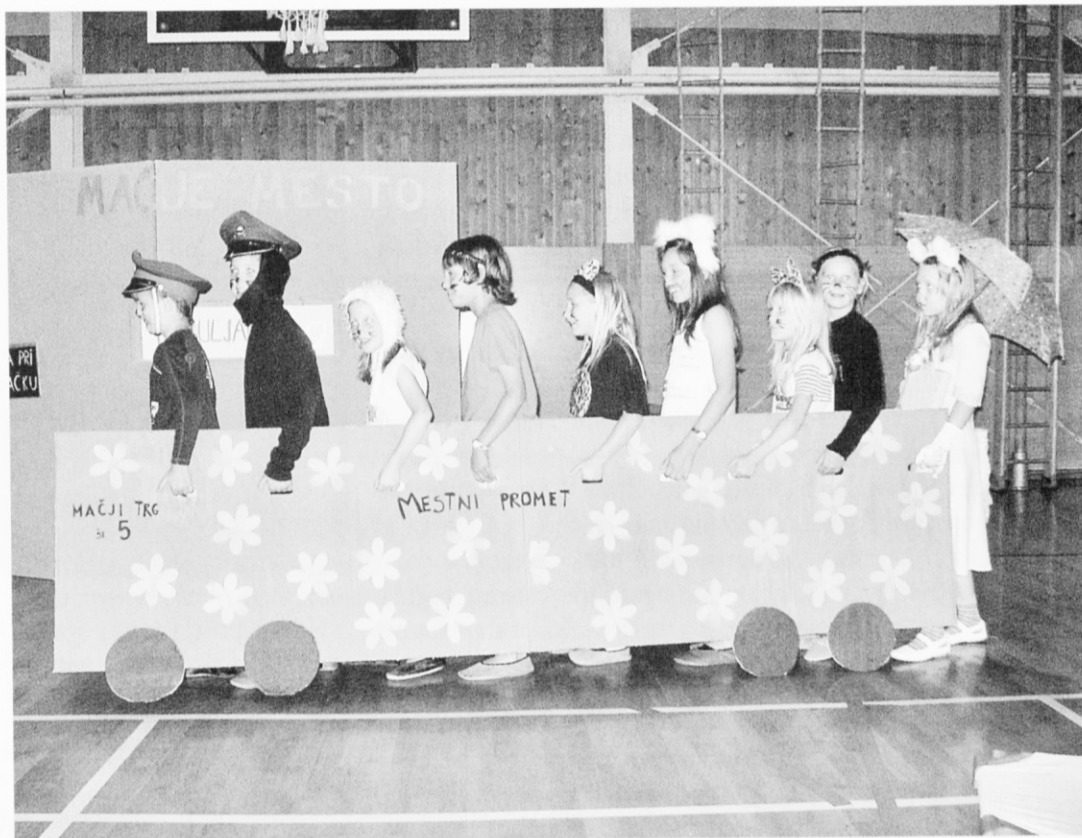
Učenje plavanja za učence drugega in tretjega razreda v Termah Ptuj - imenitno je bilo!

TRETJEŠOLCI IN MAČEK MURI

Tudi letos smo pripravili za ključno igrico za starše z naslovom Maček Muri. Za igrico smo si sami preskrbeli ušesa in repe, sceno pa smo pripravili skupaj z učiteljico Natašo. Naredili smo različne table za mačje mesto, mucki so se peljali v pravem mestnem avtobusu, županu smo izdelali mestni oder, mački pa so si ogledali nogometno tekmo na velikem platnu. Bilo je kot v kinu.

Za starše smo nastopili v ponedeljek, 11. junija. Z igrico smo sodelovali tudi na natečaju Muca Copatarica, ki letos praznuje 50 let.

Gaja Brezovar, 3. razred,
mentorica **Nataša Brcar**

MOJA NAJLJUBŠA IGRAČA

Moja najljubša igrača je punčka Megi, ki v meni vzbuja upanje na lepo prihodnost. Vsak dan, ko pridem iz šole, jo pogledam in ji povem, kako je bilo v šoli. Svoji mami sem zelo hvaležna za tako lepo darilo, ki sem ga dobila za božič. Vedno, ko punčko pogledam, se mi zdi, da je vsak dan večja, ampak ni. Vsak dan meri le 33 centimetrov. Na njej mi je zelo všeč njena jopica, ki je zelena, njeno krilce, ki je modro, in njeni čevljički, ki so tudi zelene barve z rumenimi vezalkami. Megi nima posebnosti, a zame je posebnost to, da se vsak dan smeje. Da si jo boste lažje predstavljali, vam bom povedala, iz kakšnih materialov so njena oblačila. Njena jopica je iz bombaža, njeno krilo iz jeansa in njeni čevljički iz umetnih materialov. No, naj vam še povem, kako skrbim zanjo. Sicer je to moja skrivnost, a vam jo zaupam. Enkrat na teden jo okopam in sfriziram. V glavnem lepo skrbim zanjo. Ker je to moja najljubša igrača, se z njo lahko igrajo samo moji najboljši prijatelji.

Špela Bizjak, 4. a razred, mentorica **Jožica Gole**

NARAVOSLOVNI DAN

V četrtek, 10. maja, smo imeli naravoslovni dan. Učili smo se o bezgu.

Bezeg je rastlina, ima korenine, veje, liste, cvetove in plodove. Učiteljica nam je povedala, da je zelo zdravilen, saj so zdravilni vsi deli rastline. Ugotovili smo tudi, da raste ob potokih, ob robu gozda, ob hišah in v živih mejah. Bezeg ima veliko sorodnikov, med njimi so divji bezeg, španski bezeg in smrdljivi bezeg. Nato smo si ob šoli ogledali bezgov gm. Vsak si je odtrgal eno socvetje. Potem pa smo šli v gospodinjstvo učilnico, kjer smo z učiteljico pomočjo spekli palačinke z bezgom. Bile so slastne, zraven pa smo tudi pili bezgov sok. Na koncu smo vse pospravili in s table prepisali recept za bezgov sirup.

Ta dan mi je bil zelo všeč, saj smo o bezgu izvedeli veliko novega.

Lea Lamovšek, 4. razred, mentorica **Marjana Ogrinc**

EKSKURZIJA

V aprilu smo šli na ekskurzijo na Jurčičevo domačijo. Dam pred tem smo spoznali še nekaj pisateljevih knjig in eno izmed njih (Krjavljeve zgodbe) tudi prebrali. Na Jurčičevi domačiji smo si najprej ogledali rojstno hišo, ki jo je zgradil pisatelj ded. V hišo sta vgrajeni tudi dve spominski plošči. Videli smo tudi črno kuhinjo, v kateri je bilo tudi nekaj starih pripomočkov.

V eni izmed sob je bila majhna postelja mame in očeta, zibelka za najmlajšega otroka, miza, katere pokrov si lahko dvignil in spal v njej, in peč, pri kateri je Jurčičev ded pripovedoval zgodbe. V majhni sobi je bila postelja, v kateri so spali vsi trije otroci. Ker je bila hiša za tiste čase velika, v njej pa le trije otroci in dva odrasla, je v njej stanoval še čevljar. Ogledali smo si tudi shrambo in klet. Stopili smo tudi v Krjavljevo koč, ki je za razliko od Jurčičeve hiše lesena. Seveda smo si ogledali tudi jamo, v kateri je bilo veliko naravnih kipcev, izvir reke Krke in iz gline narejeno mesto Betlehem. Na koncu smo šli še na sladoled v Ivančno Gorico.

Dan je bil čudovit in mislim, da nisem edina, ki tako misli.

Eva Gričar, 4. b razred,
mentorica **Sandra Slunjski**

TEHNIŠKI DAN

V šoli smo zvedeli, da bomo imeli tehniški dan, delali poizkuse in se veliko naučili o plinih, kapljevinah in trdnih snoveh.

Vsi veseli smo naslednji dan prišli v šolo. S seboj smo prinesli nekaj pripomočkov, nekaj pa smo jih dobili v šoli. Najprej smo si ogledali dogajanja na videokaseti. Nato smo naredili poizkus, kaj se zgodi, če se voda in olje zmešata. Nista se. Meni je bilo najbolj všeč, ko smo na gorilnik dali termovko, v kateri je bil led. Ugibali smo, ali se bo led stopil ali ne. Imela sem prav, ni se. Skuhali smo tudi čaj iz kamilic.

Precedili smo ga s pomočjo filtrirnega papirja, dodali malo sladkorja, sošolec Urban pa ga je nato popil. Priredili smo tudi nenavadno tekmovanje. Na leseno šablono smo prilepili štiri lončke; v prvega smo dali smetano, v drugega tekoči med, v tretjega vodo, v četrtega olje. Nagnili smo šablono in opazovali, katera tekočina bo prej stekla iz lončka. Seveda je bila 'zmagovalka' voda, v kateri atomi niso tesno skupaj, zato je voda zelo redka, tekoča kapljevina. Naredili smo še nekaj poizkusov in dan je minil, kot bi minil.

Nato je prišel čas za pogovor, kaj vse smo se naučili. Vsem je bil ta dan zelo všeč in upamo, da se bomo še kdaj imeli tako lepo.

Tina Zaplatar, 4. b razred, mentorica Sandra Slunjski

ŠOLA V NARAVI

Od 10. do 14. aprila smo šli v šolo v naravi v Sečo pri Portorožu. Uživali smo, ko smo se peljali z avtobusom in občudovali pokrajino. Kmalu smo prispeli na cilj.

Najprej smo se razdelili po sobah, odložili prtljago in imeli kratek sestanek. Dogovorili smo se, kaj bomo počeli v naslednjih dneh, kako se bomo obnašali, učiteljica pa nam je povedala, da bo vsak dan ocenjevala urejenost sob. Poleg vsakdanjega plavanja smo si ogledali Formo vivo s kipi iz kamna. Najbolj všeč nama je bil kip, ki je bil podoben postelji.

Sprehodili smo se tudi do morja, kjer smo iskali morske živali, in jih shranjevali v plastične posode. Podrobno smo si jih ogledali in jih na koncu ponovno vrnilo morju. Ogledali smo si vrt kaktusov. Najstarejši kaktus je star 52 let in se imenuje Taščin stol ali Zlata krogla. Imajo pa tudi kaktus, ki meri kar sedem metrov. Vsi smo bili navdušeni nad njegovo velikostjo, zato smo si manjše primerke tudi mi kupili. Kdo ve, mogoče pa komu od nas uspe vzgajati tako velik kaktus.

Od vsega pa nam je bilo najbolj všeč, ko smo se peljali z ladjico, ki se je imenovala Laho, kar pomeni Zadnje upanje. Z njo smo se peljali iz Portoroža mimo Pirana, Izole in Kopra. Zanimivo si je ogledati mesta tudi z morske strani. Med vožnjo smo reševali naloge, ki nam jih je razdelila učiteljica. Odgovarjali smo na vprašanja o značilnostih posameznih mest, ki smo jih videli. V Piranu smo se izkrcali in si podrobneje ogledali ozke ulice ter znameniti Tartinijev trg. Imeli smo tudi nekaj časa za nakup spominkov. V dom Burja smo se vrnili z avtobusom. Dnevi so hitro minevali in že se je bližal dan odhoda. V naši sobi, ki se je imenovala Levante, smo se deklice vsak dan zelo trudile pri pospravljanju (tega bi se veselile tudi naše mamice). Na koncu se nam je to obrestovalo, saj smo zmagale in za nagrado dobile čokolado, ki pa smo jo takoj pojedle. Naslednje jutro nam je učitelj Igor razdelil še diplome za dosežke pri plavanju, nato pa smo se odpeljali proti domu.

V šoli v naravi je bilo zelo lep, saj smo se naučili veliko novega. Lepo pa je bilo tudi, ko smo prispeli domov, kjer so nas pričakali starši, ki so nas zelo pogrešali.

Iris Grozde in Lea Lamovšek, 4. razred, mentorica Marjana Ogrinc

VESELI DNEVI

Bili smo v šoli v naravi v Seči pri Portorožu. Zelo smo se razveselili, da bomo cel teden skupaj preživeli. Ker smo bilo ob morju, je bilo že aprila lepo in toplo vreme, zato smo večino časa preživeli zunaj. Počeli smo veliko zanimivih stvari: delali smo naravoslovne poskuse, ogledali smo si rastlinjak s kaktusi, formo vivo s kamniti-mi kipi, nabirali smo morske živali in rastline in pri tem že aprila namakali noge v morju, čeprav je bila voda še zelo mrzla. Nismo imeli samo naravoslovnih ur, ampak smo se učili tudi plavanja, skakanja na glavo, dobri plavalci pa smo se pomerili tudi v tekmo-vanju za delfinčka – seveda v toplem bazenu. Zanimivo je bilo tudi,

ko smo se odpravili na izlet z največjo slovensko potniško ladjo Laho, ki nas je popeljala mimo slovenskih obmorskih mest, od katerih smo si posebej ogledali Piran.

Nazaj smo se odpeljali z avtobusom. Tudi v prostem času smo se dobro zabavali. Igrali smo nogomet in košarko, predvsem pa smo postali dobri prijatelji.

V šoli v naravi mi je bilo zelo všeč in upam, da bomo še kdaj lahko na tak način preživljali šolske dni.

Timotej Šturm, 4. razred, mentorica *Marjana Ogrinc*

KO V ŠENTRUPERTU ŠE NI BILO MOBITELOV

Ljudje so že od nekdaj čutili potrebo po prenašanju sporočil drugim ljudem. Načini sporočanja so bili v različnih obdobjih različni in so se iz stoletja v stoletje izpopolnjevali in poenostavljali, predvsem pa se je vedno bolj izpopolnjevala želja, da bi do naslovnika čimprej prinesli informacije.

V Šentrupertu je začel delovati poštni urad 1. marca 1871. Ob ustanovitvi se je imenoval **Šent-rupert na Kranjskem (St. Ruprecht in Krain)**. Prvi poštni mojster je bil Janez Marolt. Že leta 1887 je poštni urad dobil tudi brzojav, ki je omogočal pošiljanje in sprejemanje telegramov. Po podatkih o telegrafskem prometu za leto 1894 so v poštнем uradu Šentrupert oddali 247 in prejeli 583 telegramov.

Poštni urad v Šentrupertu se je od konca dvajsetih let prejšnjega stoletja do danes nahajal na različnih lokacijah:

- Najprej v Frelihovi hiši,
- v letih od 1930 do 1931 je bil v Švrkovi hiši (Sedlarjevi),
- od leta 1932 do leta 1938 je bil v 'stari kovačnici' oziroma 'ta stari Prahovi hiši',
- leta 1938 se je preselil v novo Kutnarjevo hišo,
- leta 1970 so ga preselili v Zgončevo hišo,
- leta 1982 v Knezovo hišo,
- od leta 2006 pa je v prostorih

Stanovnijske zadruge Šentrupert (Terca).

Prostorom v Frelihovi, Švrkovi, Prahovi in novi Kutnarjevi hiši je bilo skupno, da so imeli vhodna vrata na pošto 'oblečena' v pločevino in da so bila okna zavarovana s kovinsko mrežo. Vrata so ob koncu delovnega dne zaščitili še s kovinsko palico. Poštariji so vsak dan odhajali po pošto na Rakovnik, kamor so poštne pošiljke dostavljali v železniških vagonih.

Gospa Terezija Zgonc, ki se je na pošti v Šentrupertu zaposlila leta 1958 in bila vse do upokojitve, nam je pripovedovala o delu na pošti. Ko je delala na pošti pri Kutnarju, je bil delovni čas na pošti še deljen in je bila pošta odprta tudi popoldne od 16. do 18. ure.

Pošta je imela ročno telefonsko centralo, ki je bila vgrajena v pultu. Klicni znak pošte v Šentrupertu so bili trije dolgi znaki. Ko je zaslišala te znake, je v centralo, kjer je bila vtičnica za medkrajevni pogovor, vstavila en konec vrvice in se oglašila. Klicnega naročnika je vezala tako, da je drugi konec istega para vrvice vtaknila v naročnikovo vtičnico in ga poklicala. Ko je bil pogovor končan, je padla zaklopica naročnika, ki ej govoril. Zveza se je prekinila, ko je potegnila vrvico iz vtičnice. Če so klicali domači naročniki, je v centrali pad-

la njegova zaklopica. V vtičnico, ki se je pokazala, je vtaknila vrvico in se oglašila. Vse medkrajevne pogovore je posredovala telefonistka v ročni centrali Trebnje. Na zvezo je bilo potrebno počakati. Na zvezo je bilo potrebno počakati.

Naročnikov telefona na področju Šentruperta je bilo sedem:

- Številko 1 je imela Osnovna šola Šentrupert
- 2 Matični urad
- 3 Dr. Jože Jaklič
- 4 Kmetijska zadruga
- 5 Opekarna Prelesje
- 6 Viktor Uhan
- 7 Jože Frelih

Ko se je v sedemdesetih letih pošta na Mirni priključila na avtomatsko telefonsko centralo, je bila pošta v Šentrupertu z eno linijo za medkrajevne pogovore vezana nanjo. Medkrajevni pogovori s Pošte so se avtomatsko vzpostavljali, naročniki v Šentrupertu pa so bili še vedno vezani na ročno centralo in poštna uslužbenka je še vedno morala vzpostavljati zvezo med njimi.

Delavci na pošti so imeli največ dela s poštними pošiljkami. Poštne sklepe s poštными pošiljkami, v katerih so bili časopisi, pisma in pošiljke, so prejeli iz zbirnega poštnege centra Novo mesto. Pismonoša je moral vsak dan hoditi po vreče in

pakete na železniško postajo Rakovnik.

Po letu 1964 je skozi Šentrupert začel voziti avtobus, ki je zjutraj pripeljal poštne sklepe, ki jih je prevzel pismonoša. Popoldne je pismonoša oddal pošto na avtobus, ki je peljal naprej v Novo mesto. Po letu 1970 pa je začel zjutraj voziti poštne sklepe poštni kombi iz Novega mesta, popoldne pas so pošto še vedno oddajali na avtobus.

Pot vsakega pismonoša je do ločala potovnica. Pošto je pismonoša raznašal po logičnem zaporedju hišnih števil naslovnikov v neki vasi. V Šentrupertu so bili trije dostavni rajoni in še LOCO, ki je obsegal vas Šentrupert.

- Prvi dostavni rajon se je imenoval PRVA SELSKA. Obsegal je kraje: Kamnje – Draga – Škrljevo – Ravnik – Bojanka – Vesela Gora – Straža – Trstenik – Praproče in nazaj na pošto. Pismonoša je prinašal pošto ob ponedeljkih, sredah in petkih.
- Drugi dostavni rajon je bila DRUGA SELSKA. Obsegal je kraje: Vrh – Roženberk – Mali Čirnik do številke 9 – Dolnje Jesenice – Gornje Jesenice – del Puščave in nazaj na pošto. Pošto so nosili ob torkih in četrtekih.

• Tretji dostavni rajon je bila TRETJA SELSKA. Obsegal je kraje: prvi del Brinja – Slovenska vas – Dob – Rakovnik – Prelesje – Bistrica – drugi del Brinja – Kremen – Breg in še LOCO (Šentrupert). Te kraje je pismonoša obiskal vsak dan.

V najbolj oddaljene kraje pismonoša pošte sploh ni nosil. Prebivalci teh vasi so imeli v bližnjih vaseh svoje predalčnike, kamor so jim dostavljali pošto.

Leta 1982 je Šentrupert dobil avtomatsko telefonsko centralo. Ves ravninski del Krajevne skupnosti Šentrupert je dobil zemeljsko kabelsko telefonsko omrežje, hriboviti del pa zračno napeljavno po drogovich. Krajanji so praktično sami opravili vsa zemeljska dela, dali in postavljali drogovce, ki v večini še danes stojijo.

Pravilnik o ureditvi vprašanj v zvezi z izgradnjo PTT omrežja v KS Šentrupert je natančno določal pogoje, pod katerimi bodo lahko zainteresirani dobili telefonski priključek. Prijavilo se je 182 prosilcev.

Pri izgradnji je bila največja težava pomanjkanje telefonskih kablov, saj jih je bilo na trgu zelo težko dobiti. Izgradnja se je financirala iz prispevka naročnikov, krajevnega samoprispevka in lastnega dela naročnikov: zasipanje jarkov, kopanje in zasipanje jam za drogovce, priprave drogovich. PTT podjetje Novo mesto je prispevalo centralo, medkrajevne povezave in nadzor nad izvajanjem del.

Potrebe po novih priključkih so bile vedno večje, zato so obstoječo avtomatsko telefonsko centralo leta 1988 nadomestili z novo centralo za 380 priključkov.

S postavitvijo te telefonske centrale se je v KS Šentrupert končalo delo na izgradnji oziroma pridobivanju telefonskih priključkov.

Preprost način posredovanja informacij je bilo klicanje na trgu, ko so ljudje po prvi nedeljski maši z zanimanjem prisluhnili občinskemu slugi, ki je sporočal novice.

Mag. Jože Uhan nam je posredoval informacijo o nastanku razglednic in predstavil najstarejše razglednice Šentruperta. Spoznali smo, da so razglednice zares dokument časa in da nam pripovedujejo o Šentrupertu nekoč.

To je le del naše raziskovalne naloge, ki jo je razpisala Zveza prijateljev mladine Slovenije. Pri pisanju in oblikovanju je sodelovalo dvanajst učencev 8. razreda naše šole. Na srečanju mla-

dih raziskovalcev zgodovine smo za nalogo dobili zlato priznanje.

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali pri zbiranju podatkov, predvsem pa našim informatorjem – domačinom: Angeli Bartolj, Franciju Bartolju, Jožetu Frelihu, Barici Kostelec, Mileni Kutnar, Kristini Majcen, Mariji Pirh, Cirilu Ravnikarju, Jožetu in Vikiju Uhanu, Tereziji Zgonc ter Marjeti Bregar iz Dolenjskega muzeja Novo mesto.

Mira Brezovar, mentorica

Čestitkam se pridružuje tudi uredniški odbor glasila ŠENTRUPERT, še posebej, ker je zgodovinski krožek v preteklih letih dobil že lepo zbirko zlatih priznanj!

OBRAČUN S PREHOJENO POTJO

Z načrtovanjem smo že v naslednjem šolskem letu, zaključujemo pa šolsko leto 2006/07 in gledamo nazaj na šolsko leto, ki se je pravkar sklenilo.

Devetletka se po malem spreminja, kar prinaša vsem pedagoškim delavcem nova dela.

Kot je že običajno, nas je 15. junija zapustila generacija zadnjega razreda devetletke, v kateri je bilo 26 učencev; med njimi sta bili vseskozi odlični Ana Anderlič in Anja Novak.

V ospredje uspehov preteklega šolskega leta bi postavila zgodovinsko nalogo z naslovom *Ko še ni bilo mobilcelov*, za katero so učenci pod mentorstvom profesorice Mire Brezovar prejeli zlato priznanje. Naloga je dragocena, ker vsebuje mnoge zgodovinsko vredne podatke, ki bi jih že čez leta težko dobili. Pri nastajanju in predstavitvi naloge so sodelovali predvsem učenci osmih razredov Jure Bartol, Matej Kopar, Aljaž Škrjanec,

Anamarija Škerjanc, Tinkara Pal, Renata Brcar, Petra Mejaš, Sara Breznikar, Loreta Jerič, Nina Zaplatar, Karin Jurglič in Maja Žibert.

Zgodovinarji so se pripravljali tudi na tekmovanje z naslovom *Slovinci in življenje v našem prostoru od naselitve do konca srednjega veka*. Dve učenki sta se prebili do državnega tekmovanja, od teh je Loreta Jerič prejela zlato priznanje.

Loreta Jerič je prejela tudi srebrno priznanje Vesele šole. Poleg nje so dobitniki srebrnih priznanj še Jure Bartol, Maja Žibert, Sara Breznikar – vsi iz osmega razreda, Simona Gričar iz 7. razreda ter Timotej Šturm iz četrtega razreda. Zlati priznanji Vesele šole sta na državnem tekmovanju prejeli Sara Breznikar in Simona Gričar.

Dobitnika srebrnih Vegovich priznanj sta Simona Gričar in Roky Šantej iz 7. razreda.

Učenci so množično tekmovali

v znanju o sladkorni bolezni, kjer so učenke Sara Breznikar, Loreta Jerič in Maja Žibert dobile srebrna priznanja.

Že več let so naše učenke in naši učenci zelo uspešni na športnem področju, predvsem pri košarki. Dekleta so po tretjem krogu prvenstva v košarki za starejše deklice osvojile 5. mesto v državi, kar je do sedaj največji uspeh naše ženske košarke pri starejših kategorijah. Tudi starejši dečki so se uvrstili v finale in v končni razvrstitvi osvojili deveto mesto na državnem prvenstvu. Za šolo je to velik uspeh in potrditev dobrega dela.

Športniki so bili dobri tudi na medobčinskih prvenstvih; na medobčinskem prvenstvu v krosu, kjer so osvojili prva tri mesta; uspešna mesta so zasedli na medobčinskem prvenstvu v atletiki.

Šahisti tradicionalno ostajajo v dobri kondiciji in prinašajo lepe

uvrstitve z vseh tekmovanj. Teh je bilo tudi letos veliko. Najuspešnejši igralci so bili: Aleš Brcar, Boris Tratar, Matej in Rok Kalčič, Timotej Šturm, Alen Žago, Matej Brcar, Marko Huč, France Frelih, Zala Šturm in Nadja Brcar.

Posamezniki in skupine učencev so sodelovali na različnih natečajih. Pri nemškem jeziku so učenci 7. in 8. razreda sodelovali na nagradnem natečaju EVRO-PA 2025 in prejeli priznanja.

Učenci so brali za bralno značko – nekateri tudi tri programe – v slovenščini, pri nemškem in angleškem jeziku.

Filatelisti so bogatili znanje in zbirke ob spoznavanju novih znamk, modelarji in likovniki so ustvarili lepe izdelke in jih predstavili na razstavi ...

Počitnice pa so namenjene drugim stvarim: zelo pomembno je, da si učenci in učitelji nabere moči za novo šolsko leto ...

Apolonija Rugelj, ravnateljica

Na mladih svet stoji

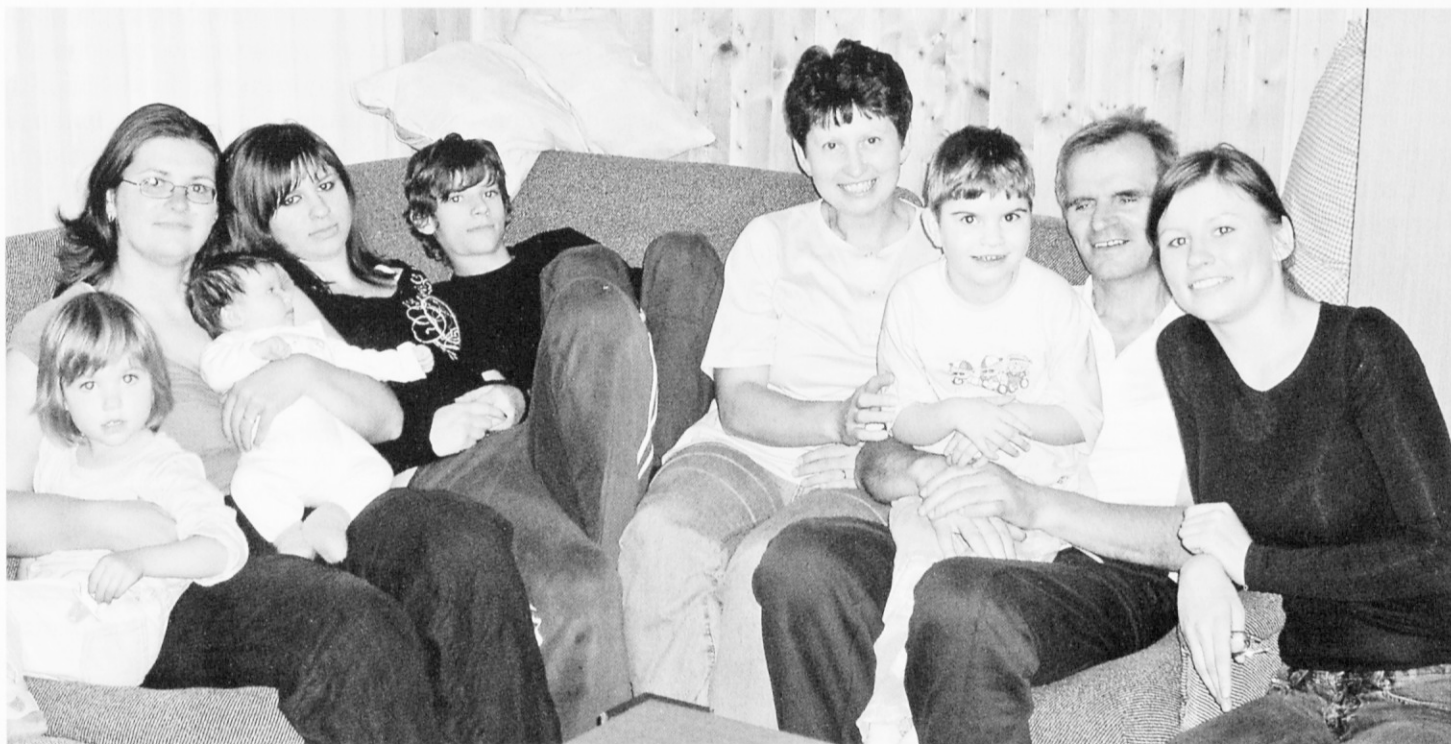
Ta veseli direndaj

NA OBISKU PRI GORENČEVIIH

Šentrupert je svetla točka na slovenskem demografskem zemljevidu. O tem pričajo številne novogradnje in dejstvo, da se število otrok povečuje (letos imamo 220 osnovnošolcev, lani jih je bilo 214). Razveseljivo je tudi dejstvo, da ima Šentrupert veliko družin, ki jim navadni osebni avto ne zadošča. To so družine z več otroki, ki živijo zanimivo družinsko življenje. Tako zanimivo, da je vredno predstavitve v našem občinskem glasilu.

Tokrat sem za vas obiskala družino Antona in Janje GORENC iz novega naselja v Šentrupertu.

Janja in Tone Gorenc že skoraj trideset let skupaj opazujeta, vzgajata, poslušata in spremljata pet mladih življenj. Marija, Mateja, Ana Tomaž in Nina so močno zaznamovali njuno skupno pot. Sprejemata vse, kar pomeni velika družina – od velikega veselja, ki jih prinašajo številni uspehi njunih otrok, do naporov ob vzgoji otroka s posebnimi potrebami, najmlajše Nine.

Velik kavč v njihovi dnevni sobi je bil hitro zaseden. Na vogalu sta skupaj sedela očka Tone in mami Janja, zraven njiju pa tiho poslušala 13-letni Tomaž in 16-letna Ana. 26-letna Mateja je bila bolj 'leteča'; skrbela je namreč, da 6-letna sestra Nina ne bi predaleč pobegnila. Na drugem vogalu kavča pa se je ponujal ganljiv prizor mlade mamice z dojenčkom. Ko sem jih obiskala, je bila namreč pri njih tudi najstarejša – 29-letna – Marija s svojima dvema otrokoma. Skoraj 3-letna Jerca je nemirno in dobrovoljno drobencljala po dnevni sobi in

pomagala Nini polniti prostor z otroškimi govorjenjem in s smehom. V Marijinem naročju pa je dvomesečni Matevž budno opazoval, kaj se dogaja okrog njega. Res se je vse bolj ali manj dogajalo okrog njega – z zanimanjem smo občudovali njegove močne črne lase in očarljivo temne očke.

Marija se je poročila pred petimi leti in s svojo družinico ustvarila dom na Trsteniku. Po poklicu je profesorica angleškega jezika in poučuje v osnovni šoli na Mirni. Marija je prvorojenka in skupaj z Matejo

sta se zarotniško spogledali ob vprašanju o dogodivščinah med leti, ko sta bili še del štiričlanske družine. Kar deset let sta namreč kraljevali v svetu njunih staršev, preden se je rodila sestra Ana. Mlajših sester in brata sta bili izredno veseli. »Ane, Tomaža in Nine niti nisva dojemali toliko kot mlajši sestri in brata, ampak sva jim bili kar še dve dodatni mami,« se nasmējita Marija in Mateja ter začneta naštevati, pri čem vsem sta bili v pomoč mami in očetu. Navdušeno sta sodelovali že pri samih pripravah na novorojenčke, pri izbiranju imen zanje, kas-

neje pa sta mami Janji pomagali pri previjanju in hranjenju mlajših treh. Z Marijo sta nato začeli pripovedovati, da jima je v poseben užitek, ko skupaj z mlajšimi tremi odidejo po nakupih, v kino, ko jih peljeta na poletno kopanje ...

»Zanimivo je, kako je med nama z Marijo čutiti poseben sestrski odnos, med najmlajšimi tremi pa je tudi čutiti posebno povezanost. Midve do njiju gojiva nekakšen zaščitniški odnos, jih kar nekako pomagava vzgajati,« pravi Mateja, ki je diplomirana psihologinja. Zaposlena je bila na Inštitutu za varovanje zdravja, zdaj pa dela kot psihologinja na Pediatrični kliniki in se pripravlja na magistrirj.

»Pravzaprav velike družine nisva niti načrtovala, ampak se je kar zgodila,« ugotavlja Tone. Deset let po Matejinem rojstvu se je rodila Ana, ki zdaj obiskuje prvi letnik novomeške gimnazije. Njena strast je igranje klavirja, v čemer je tudi zelo uspešna – pred dvema letoma je prejela srebrno priznanje na regijskem tekmovanju. Klavir je sicer poleg kavča v dnevni sobi prostor, kjer se družina Gorenc redno zbira, Ana igra nanj, ženski del družine pa prepeva. Zdaj zapoje že tudi najmlajša Marijina Jerca.

Nasploh so Gorencevi glasbena družina. Tako so bili otroci vedno uspavani s petjem uspavank. Tone in Janja sta vrsto let obiskovala cerkveni pevski zbor, Janja še danes. Tone je pred leti pel pri mirnskem pevskem zboru Svoboda in pri Vinogradniškem pev-

skem zboru Šentrupert. Marija je pred leti vodila dekleško vokalno skupino, Mateja pa je članica skupine Cantamus.

Vsakega izmed otrok sta Tone in Janja sprejela z ljubeznijo. Tudi najmlajšo Nino, ki je zaradi zapletov pri rojstvu postala otrok s posebnimi potrebami in bo tako jeseni začela obiskovati osnovno šolo s prilagojenim programom na Mirni. »Težko je, ker se zelo trudimo z njo, napredek pa je komaj opazen. Včasih smo zelo veseli, ko jo kaj novega naučimo, a skoraj vse zelo hitro pozabi,« pravi mami Janja. Nina namreč ne zmore sama jesti, še vedno nosi plenice, govori pa le posamezne zloge. »Vsak trenutek ji moramo biti na razpolago, saj pri njej nikoli ne moreš vedeti, kam bo zbežala in kaj bo odkrila. To je lahko zelo naporno, saj človek ni vedno razpoložen, nima toliko energije,« še pripovedujejo. Po drugi strani pa jim je Nina prinesla veliko veselja: »Vsak njen napredek takoj opazimo in se ga zelo razveselimo.« Nina je družino močno povezala, saj so se drug drugemu morali na poseben način prilagajati. Posebno veselje pa prinaša tudi njeno kazanje pozitivnih čustev do ljudi. Je namreč zelo odprta in ima rada ljudi, kar jim tudi pokaže. Še posebno domačim, ki so ji resnično vedno na razpolago. Očka Tone je upokojen (svoj prosti čas vlaga v obnavljanje starih motorjev in avtomobilov), mami Janja pa je pustila službo, tako da se lahko posvečata družini v največji meri.

Tudi Tomaž je vnesel v družino mnoge

spremembe. Je namreč težak alergik, kar zahteva posebno (zahtevno in predvsem zamudno) pripravljanje hrane. Sicer pa je Tomaž gasilec in se rad ukvarja s športom. Tako veliko kolesari, igra košarko in badminton. Močno ga zanimajo računalniki, želi si, da bi bil nekoč njegov poklic povezan prav s tem. Poleg tega pa se Tomaž ogromno ukvarja tudi z Nino.

»Življenje vsakemu prinese razne križe in težave, a moraš jih sprejeti in se spopasti z njimi. Tako smo skupaj preživeli marsikatero stisko, bilo pa je tudi res veliko lepega,« se strinjata mami Janja in očka Tone. Da so skupaj uspešno premagovali stiske in doživeli mnoge radosti, dokazuje dejstvo, da se že odrasli Marija in Mateja tudi radi vračata. »V študentskih letih sem vedno z veseljem prihajala domov, saj so me čakali brat in sestra ter nepozabni trenutki pogovorov s starši, pravi Mateja. Ob vikendih se tako še vedno redno zbirajo in ostajajo tesno povezani med sabo. Morda so jih ravno težave z Nino in tudi s Tomažem tako zelo povezale.

Kakorkoli že, Marija in Mateja, ki se počasi oddaljujeta od skupnega družinskega življenja in si ustvarjata vsaka svoje, sta enoglasno pritrdili, da jima je bilo odraščanje dobra popotnica za prihodnost in da bosta velik del stvari, ki sta jih videli in doživeli v družini, vsaka prenesli tudi v svojo družino.

Mateja Ramovš

PA ŠE TO ...

Četudi je to glasilo nadvse obsežno, pa je še vedno ostalo nekaj tematike, ki jo bomo lahko predstavili v jesenski številki.

Tekmovanje učencev glasbenih šol v klavirju se je za **Damjana Brcarja končalo nadvse uspešno; dobil je zlato priznanje**. Že zdaj iskrene čestitke – podrobneje pa bo Damjan predstavljen v naslednji številki.

Nestrpno čakamo na rubriko **Zlati maturant / zlata maturantka**. Bo ... ne bo ... bo ...

Da bi ohranili vsaj delček preteklosti, bomo uvedli rubriko **Domača hišna imena**.

Čisto za konec pa naj povemo, da ima tokrat naše glasilo prvič posebno prilogo; ob predvajanju filma **Vdih življenja – o dr. Pavlu Lunačku** – se je nabralo toliko vtisov, da bi bilo glasilo že bolj podobno knjigi, če bi hoteli v njem vse objaviti.

Pa še prijetno branje želimo!

Uredniški odbor

Zlati uspeh Občinskega pihalnega orkestra svetega Ruperta PRVO MESTO IN ZLATA PLAKETA S POSEBNO POHVALO

Na začetku maja je v Žalcu potekalo 27. tekmovanje slovenskih godb v četrti in drugi težavnostni stopnji, na katerem je tekmoval tudi naš Občinski pihalni orkester sv. Ruperta. Dosegel je prvo mesto in s tem prislužil zlato plaketo s posebno pohvalo – dovolj velik razlog, da smo nanj ponosni in da o tekmovanju še kaj več zremo.

Na državnih tekmovanjih Zveze slovenskih godb se zbere konkurenca z vseh koncev Slovenije. Tekmovanje poteka dva dni – letos je bilo to 12. in 13. maja – tekmujoči pa so razvrščeni v štiri težavnostne stopnje. Po težavnosti si sledijo od četrte do prve; z višanjem kategorije se zvišuje tudi težavnost programa. Pravila določajo, da mora godba najprej nastopiti v četrti kategoriji – kot je to storil Občinski pihalni orkester sv. Ruperta. Če tam osvoji zlato plaketo s posebno pohvalo, si pridobi pravico do nastopa v naslednji kategoriji. To je letos uspelo našemu orkestru.

Zveza slovenskih godb je organizacija na državni ravni, ki združuje godbe, orkestre, bobnarske in mažuretne skupine iz vse Slovenije. Kot samostojna zveza društev deluje od leta 1997, prej pa je bila del Zveze kulturnih društev Slovenije oziroma njenih predhodnic. Združenje vključuje oboje, tako orkestre kot godbe, pa tudi druge skupine, tako da v Zvezo slovenskih godb spada tudi Občinski pihalni orkester sv. Ruperta. V okviru Zveze se odvijajo različna tekmovanja, seminarji in drugi dogodki, preko spletne strani pa obveščajo člane o aktualnih dogodkih, skrbijo za popularizacijo takšnega glasbenega izvajanja preko sredstev javnega obveščanja

In kaj pravijo o uspehu na državnem tekmovanju člani orkestra?

»Zmaga je za orkester predvsem dokaz, da dobro delamo in da je naš trud obrodil sadove. Tak rezultat ne pride čez noč; potrebno je dobro strokovno vodstvo. Veliko so pripomogli tudi pomoč odbora orkestra, predvsem pa donator orkestra Jože Anderlič ter občina Šentrupert,« je o uspehu pripovedovala podpredsednica orkestra Maja Marolt.

Dirigent Boštjan Dimnik, ki je dejavnost načrtoval daleč v prihodnost, pa je dejal, da so v to tekmovanje vložili veliko časa na vajah in tudi samostojnega dela, a da vsak takšen uspeh prinese nove priložnosti, ki pa jih je treba pravilno izkoristiti.

In kakšni so njihovi načrti za prihodnost? Pravijo, da je za njih bistvena razpoznavnost v domačem. Še naprej bodo igrali za potrebe občanov in prirejali dva letna koncerta, novoletnega in poletnega. Še v tem letu načrtujejo koncert v Slovenski filharmoniji, prihodnje leto pa spet državno tekmovanje. Na mednarodni ravni pa načrtujejo tekmovanje v Italiji ali Španiji.

Tudi dirigent Boštjan Dimnik pravi, da »nikoli ne moreš biti tako dober, da ne bi mogel biti še boljši. Tega se zavedamo tudi mi, je pa vse

ZVEZA SLOVENSKEH GODB

podeljuje

ZLATO PLAKETO S POSEBNO POHVALO

27. tekmovanje slovenskih godb v četrti težavnostni stopnji

ki jo prejme

PIHALNI ORKESTER SV. RUPERT

dirigent
Boštjan Dimnik

za 98,06% doseženih točk

ŽALEC, 12. maj 2007

Ervin Hartman
Predsednik ZSG

Alojz Zupan
Predsednik strokovne žirije

odvisno od ljudi in podpore občine. Vsekakor ne mislimo popuščati v kakovosti in želji, da pridemo v vrh. Brez ambicij ni uspeha.

Torej: Občinskemu pihalnemu orkestru svetega Ruperta poleg čestitk želimo množico ambicij in še več uspeha!

Mateja Ramovš

ŠentRUPERT

GLASILO OBČINE ŠENTRUPERT • LETO: IX /1. • marec 2007 • USTANOVITELJICA: OBČINA ŠENTRUPERT - zanjo: RUPERT GOLE • UREDNIŠKI ODBOR: Jože Zupan, urednik, Mateja Ramovš, pomočnica urednika; člani: Polona Rugelj, Mirko Simončič, Andreja Udovč; zunanji sodelavec: Jože Uhan • OBLIKOVANJE IN PRELOM: Jože Pavlič • TISK: Grafika Novo mesto, d. o. o. • Glasilo izhaja štirikrat letno • Naklada: 1000 izvodov • Po zakonu o DDV se za glasilo plačuje 8,5% davek od prometa proizvodov • Glasilo je za občane občine Šentrupert brezplačno •

PRIREĐITVE

POLETJE V ŠENTRUPERTU

Program SEVIQC BREŽICE 2007

Četrtek, 12. julija 2007, ob 20.30:
Cerkev sv. Ruperta v Šentrupertu

Pramea Ensemble

(DE, FI, PL): Živahni in iskrivi trii skladateljev mannheimskega dvora: Stamitz, Toeschi, Wendling, Jomelli, Mezger, Cannabich.

Ponedeljek, 16. julija 2007, ob 20.30:
Cerkev sv. Frančiška Ksaverija na Veseli Gori

Le Tendre Amour

(ES): Marcello, Grossi, de Brossard, de Montclair, de la Guerre, Lidarti, Caceres

Glasbeno popotovanje v Staro zavezo: dela judovskih in krščanskih skladateljev 18. stoletja, predstavljena kot zbirka glasbenih zgodb Stare zaveze, skupaj prepletenih na glasbeno kreativen način, nam odkrivajo košček zgodovine, ki ga je vredno slišati.

Sobota, 21. julija 2007, ob 20.30:
Cerkev sv. Ruperta v Šentrupertu

Le Caprice Baroque

(FR): Merula, Frescobaldi, Castello, Marini

Glasba italijanskega repertoarja 17. stoletja s kljunastima flavtama in z barvito virtuoznostjo. Radikalni prelom s polifonijo renesanse brezkompromisno postavi eksplozivno čutnost nad uglajenim kontrapunktom.

Program IMAGO SLOVENIAE, PODOBA SLOVENIJE

Sobota, 14. julija 2007, ob 20. uri:
Cerkev sv. Ruperta v Šentrupertu

Kvartet Čajkovski

Lev Maslovsky, violina
Zakhar Malakhov, violina
Sergey Baturin, viola
Kirill Rodin, violončelo

Kvartet Čajkovski je bil ustanovljen leta 1975. Istega leta je kvartet zmagal na mednarodnem festivalu Bela Bartok v Budimpešti. Mladi glasbeniki, diplomanti Moskovskega konzervatorija, so s svojim svežim in virtuoznim nastopom osvojili simpatije občinstva in žirije.

Izvedbe kvarteta Čajkovski sledijo najboljši tradiciji ruske glasbene šole - s poudarjenim smislom za dramatičnost, ki z rafinirano tehnično izvedbo prenaša občutke glasbe na občinstvo. Kvartet Čajkovski je v zelo kratkem obdobju postal eden izmed vodilnih komornih zasedb v Rusiji, kar je še potrdil z zmago na mednarodnem tekmovanju Bucchi v Rimu.

Vsi člani kvarteta uživajo velik ugled na ruski glasbeni sceni. Kvartet odlikuje izredno obvladovanje inštrumentov in bogastvo zvoka, ki se lahko po moči in lepoti primerja z zvokom orkestra. Strokovna kritika še posebej opozarja na violončelista Kirilla Rodina, solista in profesorja na Moskovskem konzervatoriju, ki skupaj z odličnim Sergeyem Baturinom tvori močno osnovo njihovega zvoka.

Torek, 21. avgusta 2007, ob 20. uri:
Cerkev sv. Frančiška Ksaverija na Veseli Gori

Cesare Chiacchiaretta & Giampaolo Bandini

Koncert s harmoniko in kitaro

Cesare Chiacchiaretta, harmonikar in bandoneonist, se je rodil leta 1973. Harmoniko je študiral na glasbeni akademiji v Pescari pri profesorju C. Calisti in diplomiral z odliko na konservatoriju »N. Piccinni« v Bariju leta 1995. Dodatno se je izobraževal pri številnih znanih učiteljih, kot so M. in C. Bonnay (Francija), Vladimir Zubitsky (Ukrajina) in Mogens Ellegaard (Danska). Prejel je številna glasbena priznanja. Sodeloval je pri snemanjih za Raiuno, Radiotre, Korea TV. Njegov repertoar zajema vse od glasbe za harmoniko do sodobne glasbe. Kot solist je nastopal z različnimi orkestri, kot so Orchestra del conservatorio de L'Aquila, Officina Musicale, Orchestra Vox Aerae (dir. Leo Brower), Kaunas Chamber Orchestra - Litva (dir. Pavel Berman).

Giampaolo Bandini velja za enega najboljših kitaristov.

Sodeloval je na različnih glasbenih tekmovanjih in med drugim osvojil tudi prvo nagrado na 11. tekmovanju »Città di Caltanissetta«. Od leta 1990 nastopa kot solist z različnimi komornimi skupinami v koncertnih dvoranah v Italiji in v tujini (Carnegie Hall v New Yorku, Musikhalle v Hamburgu, Philharmonica v St Petersburgu, IRCAM v Parizu, Chopinov muzej v Varšavi, itd.).

Na glasbenih akademijah v Parmu, Pordenoneju in Rimu poučuje kitaro in komorno glasbo.

DOMAČI PROGRAM

Sobota, 1. septembra 2007 ob 20:00
Na trgu v Šentrupertu

**Občinski pihalni orkester
sv. Ruperta -
veliki poletni koncert**